

# Για το Νέο Επαναστατικό Κόμμα Ενότητα Ιδεών

## ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΔΙΕΘΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΚΔΕ)

**Πρωτοδημοσιεύτηκε:** στην εφημερίδα «ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ»,  
όργανο της ΟΚΔΕ 7 Δεκεμβρίου 1935

**Ψηφιακή μορφή:** Βασίλης Φράγκος

**HTML:** Αντώνης Μεγρέμης για το Αρχείο των Μαρξιστών στο Ίντερνετ

### ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ

Η μεταπολίτευση που πραγματοποιήθηκε αποτελεί μια βαριά ήττα της εργατικής τάξης. Αν η βοναπαρτιστική κυβέρνηση της δικτατορίας Κονδύλη έπεσε αναπόφευκτα, όπως προβλέψαμε, και τη διαδέχεται σήμερα μια κατάσταση κοινοβουλευτικής «ομαλότητας», πραγματικά δεν πρόκειται παρά για μια προσωρινή παρένθεση στο μεγάλο δράμα που αρχίζει με τραγικό πρωταγωνιστή του την εργατική τάξη και όλα τα φτωχά καταπιεζόμενα στρώματα.

Κάτω από το βασιλικό καθεστώς η συγκέντρωση της καπιταλιστικής εξουσίας θάνατο αμεσότερη και αποφασιστικότερη από πριν.

Η οικονομική, η πολιτική και πνευματική καταπίεση των μαζών θα πάρει έκταση και βάθος μεγαλύτερο.

Όλη η σημερινή ειδυλλιακή σκηνοθεσία που έστησε γύρω από το βασιλιά σα σύμβολο «εθνικής ενότητας» το συγκεντρωμένο χρηματιστικό κεφάλαιο, ντόπιο και ξένο, με τις «συμφιλιώσεις», τις αμνηστίες κλπ. για να δώσει στο νέο καθεστώς μια μαζική βάση, θα σκορπίσει σε θρύψαλα γρήγορα μέσα στη θύελλα που συνταράσσει, από εσωτερικές και εξωτερικές αιτίες, και στη χώρα μας το καθεστώς της καπιταλιστικής κυριαρχίας.

Από τις ίδιες αδυσώπητες ανάγκες που η κοινοβουλευτική «δημοκρατική» εξουσία είχε καταντήσει πριν μια σκεπασμένη και άλλοτε καθαρά ανοιχτή, δικτατορία τον κεφαλαίου, και το νέο καθεστώς εξελίσσεται σε μια στυγνή ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ.

Με μόνη τη διαφορά πως τώρα οι ανάγκες της συντήρησης του καπιταλισμού απαιτούν ακόμα πιο σκληρά οικονομικά και πολιτικά

μέτρα, και πως το νέο καθεστώς είναι ακόμα πιο ελαστικό για να χωρέσει ανοιχτότερες μορφές αντίδρασης.

Το προλεταριάτο αντιμετωπίζει τη νέα κατάσταση ιδεολογικά και ~οργανωτικά πραγματικά αφοπλισμένο.

Και μια ματιά μόνο στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, στην έκταση και το βάθος της διάσπασής τους, στο μέγεθος της απογύμνωσής τους από τις πιο πλατιές και αποφασιστικές μάζες, στην κυνική εργατοκαπηλική πολιτική του ρεφορμισμού, και στην πλέρια μικροαστικοεπαναστατική πολιτική του σταλινισμού που τρέφονται περισσότερο απ' αυτή την αδυναμία του προλεταριάτου, αφού την προετοίμασαν οι ίδιοι από χρόνια, αρκεί για να δώσει τη γενικότερη εικόνα της ταξικής οργάνωσης του προλεταριάτου και της στοιχειώδους αντίστασης που μπορεί να προβάλει σήμερα.

Δεν είμαστε μηδενιστές. Δεν τραβάμε μια μονοκοντυλιά διαγραφής σ' ό,τι έδωσε ως τα τώρα η δεκαεφτάχρονη πολιτική ιστορία του εργατικού μας κινήματος.

Αλλά το υλικό αυτό, οργανώσεις, πείρα και άνθρωποι, πρέπει σήμερα να ξαναχυθεί σε νέες ιδεολογικές μορφές, ν' ανασυνταχθεί κάτω από μια νέα σημαία ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Μόνο μια φωτισμένη πρωτοπορία μπορεί σήμερα ν' ανασυντάξει ολόπλευρα, ιδεολογικά και οργανωτικά το προλεταριάτο, να ξαναδουλέψει να συγκεντρώσει και να καθοδηγήσει τις εργατικές μάζες από τη στοιχειώδη οικονομική τους άμυνα ενάντια στην καπιταλιστική επίθεση μέχρι την τελική τους νίκη, τη Σοσιαλιστική Επανάσταση.

Η δημιουργία του Νέου Κόμματος στην Ελλάδα είναι σήμερα απόλυτα ταυτόσημη με την ανάπτυξη της εργατικής τάξης, τόσο στο συνδικαλιστικό όσο και στο πολιτικό πεδίο. Με σύνεση αλλά και με αποφασιστικότητα οι επαναστάτες κομμουνιστές εργάτες σ' όλη τη χώρα πρέπει να πραγματοποιήσουν αυτό το ειδικό καθήκον της στιγμής που τους θέτει η Ιστορία.

## **ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΔΕΩΝ**

**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΔΙΕΘΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΚΔΕ)**

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

*(Θέσεις της Κ.Ε. της ΟΚΔΕ για την συζήτηση ανάμεσα στους Κομμουνιστές Διεθνιστές και ειδικότερα με την ομάδα*

*«Μπολσεβίκος» πάνω στο ζήτημα της Νέας Διεθνούς και του Νέου Κόμματος στην Ελλάδα)*

Οι παρακάτω θέσεις συζήτησης για την Νέα Διεθνή και για το νέο κόμμα στην Ελλάδα, αποτελούν μία εκπλήρωση της σχετικής απόφασης που πήρε η συνδιάσκεψη του Μάρτη 1935 της ΟΚΔΕ, όταν καθόριζε τις σχέσεις της με την ομάδα «Μπολσεβίκος».

Οι θέσεις, αν και απέχουν από το να είναι ένα πλήρες πρόγραμμα των αρχών και της τακτικής του Νέου Κόμματος στην Ελλάδα, περικλείουν ωστόσο, κατά την άποψη της ΟΚΔΕ, το αναγκαίο και ικανό μίνιμουμ των ιδεών που πρέπει να υπάρχει για να επιτευχθεί η ενοποίηση όλων των πραγματικά τεταρτοδιεθνιστικών στοιχείων στην Ελλάδα, σε μία ενιαία οργάνωση, στο Νέο Κομμουνιστικό Κόμμα της χώρας.

Αν και από την πλευρά της ομάδας «Μπολσεβίκος», παρά την αρχική συμφωνία της με την ΟΚΔΕ για την ανάγκη της συζήτησης, έγινε τελευταία μία ανοικτή υπεράσπιση της ολότελα μενσεβίκικης άποψης της ενοποίησης και της συγκρότησης του Νέου Κόμματος, χωρίς συζήτηση, αλλά απλά και μόνο με μία συμφωνία πάνω στους 11 όρους της ΚΔΕ, εμείς πιστεύουμε ότι τελικά είναι αδύνατον να μην επικρατήσει ανάμεσα σε όλα τα σοβαρά τεταρτοδιεθνιστικά στοιχεία η άποψη της ενότητας ιδεών, για την οποία θέτουν τις βάσεις οι παρακάτω θέσεις της ΟΚΔΕ.

## **I. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ**

**1. Ο ιμπεριαλισμός.** Από τις αρχές του 20ου αιώνα ο βιομηχανικός καπιταλισμός μπαίνει στην ιμπεριαλιστική του φάση. Οικονομικά η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία των τραστ, των καρτέλ και συνδικάτων, από την συγχώνευση, του βιομηχανικού κεφαλαίου και του τραπεζικού σε μία ανώτερη σύνθεση, το χρηματιστικό κεφάλαιο, από την ολοένα και πιο μεγάλη εξαγωγή του κεφαλαίου, και την τοκογλυφική ή και παραγωγική του τοποθέτηση στις αποικιακές και στις μικρότερες καπιταλιστικές χώρες. Πολιτικά η ιμπεριαλιστική εποχή χαρακτηρίζεται από τον οξύτερο ανταγωνισμό που συγκλονίζει το μηχανισμό της καπιταλιστικής οικονομίας σε παγκόσμια κλίμακα, παρ' όλη τη μεγαλύτερή της ακόμη συγκέντρωση, - ανταγωνισμό ανάμεσα στα τραστ και σε όλες τις μονοπωλιακές καπιταλιστικές ενώσεις - ανταγωνισμό ανάμεσα στο σύνολο τους, και στην μικρή καπιταλιστική παραγωγή, τόσο σε διεθνή όσο και σε εθνική κλίμακα. Τέλος, από την ακόρεστη δίψα για την αναδιανομή και την μονοπώληση της παγκόσμιας αγοράς πρώτων υλών και κατανάλωσης, που αυτή πάλι οδηγεί άμεσα και αναπότρεπτα σε γιγάντιες πολεμικές συγκρούσεις σαν εκείνη του 1914 - 18.

**2. Φασισμός και προλεταριακή επανάσταση.** Στην ιμπεριαλιστική περίοδο οξύνεται στο κατακόρυφο η κοινωνική ταξική πάλη. Η οικονομική εξέλιξη, απαθλιώνοντας το προλεταριάτο και τα μεσαία στρώματα, τα σπρώχνει με ακατάπαυστη επαναστατική ορμή ενάντια στο κεφαλαιοκρατικό καθεστώς. Η εποχή που είχε προβλέψει το «Κομμουνιστικό Μανιφέστο», όπου η άρχουσα τάξη δεν θα ήταν πια σε θέση για να διαθρέψει τους σκλάβους της, πραγματοποιήθηκε. Η κεφαλαιοκρατία, έχοντας πια χάσει τις οικονομικές δυνατότητες για να συντηρήσει το κοινωνικό καθεστώς της κυριαρχίας της, καταφεύγει στην ωμή βία που αποκορυφώνεται στο καθεστώς του φασισμού. Όλες οι μεταρρυθμιστικές αυταπάτες που έσπειρε στις μάζες η άνθηση του βιομηχανικού καπιταλισμού και η χαραυγή του ιμπεριαλισμού χρεοκόπησαν σκληρά μέσα στην κατοπινή εξέλιξη. Η νίκη της προλεταριακής επανάστασης και του σοσιαλισμού έγινε έτσι μία άμεση ανάγκη για ολόκληρη την ανθρωπότητα που, μέσα στο καθεστώς του αποσυντιθέμενου καπιταλισμού, καταστρέφει τεράστιες υλικές, ζωικές και πνευματικές δυνάμεις.

**3. Περίοδος απότομων καμπών.** Αν και ο ιμπεριαλισμός γενικά αποτελεί την τελευταία φάση του καπιταλισμού, παραμένει ωστόσο η πιο χαρακτηριστική περίοδος των απότομων και γρήγορων αντίστροφων διακυμάνσεων στο οικονομικό και το πολιτικό πεδίο. Πάνω στην βάση της γενικής οικονομικής κατάρπτωσης που χαρακτηρίζει την ιμπεριαλιστική εποχή, εξακολουθούν να διαδέχονται τις μερικές οικονομικές κρίσεις άλλες κρίσεις όλο και πιο πλατειές σε έκταση και βαθύτερες σε οξύτητα, καθώς και περίοδοι προσωρινών σταθεροποιήσεων ολοένα και πιο σύντομες και πιο άτονες. Παρόμοια απότομη και αντιφατική είναι και η εξέλιξη της πολιτικής κατάστασης, που διαμορφώνεται με πολύ μεγαλύτερη ελαστικότητα από την οικονομική βάση. Η αντικειμενική ωριμότητα της παγκόσμιας προλεταριακής επανάστασης στην ιμπεριαλιστική εποχή δεν είναι καθόλου ταυτόσημη με την αδιάκοπη ανάπτυξη μίας κατάστασης επαναστατικής. Αντίθετα, οι εναλλαγές από μία κατάσταση άμεσα επαναστατική, σε μία κατάσταση άμεσα αντεπαναστατική, η μετατροπή των προϋποθέσεων της νίκης του προλεταριάτου σε νίκη της πιο στυγνής αντίδρασης, αποτελούν τα χαρακτηριστικά στοιχεία της πολιτικής εξέλιξης στην ιμπεριαλιστική εποχή.

**4. Τωρινή σπουδαιότητα του υποκειμενικού παράγοντα.** Στην βάση των ώριμων συνθηκών για την νίκη της προλεταριακής επανάστασης και του κομμουνισμού, συνθηκών που τις δημιούργησε ο ιμπεριαλισμός στην εξέλιξη του, η συμβολή του υποκειμενικού παράγοντα, του επαναστατικού κόμματος, έχει γίνει σήμερα αποφασιστική. Όλη η πείρα της μεταπολεμικής, κυρίως, ιστορίας του εργατικού κινήματος, και ειδικά η πείρα της

Κομμουνιστικής Διεθνούς, συγκεντρώνεται στο συμπέρασμα ότι: όσο αντικειμενικά δυνατή στέκει η νίκη της προλεταριακής επανάστασης, τόσο αδύνατη γίνεται όταν λείπει ένα μαρξιστικό – λενινιστικό κόμμα της εργατικής τάξης, ικανό να προετοιμάσει, να καθοδηγήσει στην νίκη και ύστερα να στεριώσει την επανάσταση.

## **II. ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ: ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – Η ΤΩΡΙΝΗ ΣΤΙΓΜΗ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

**5. Συνέπειες της μεταπολεμικής γενικής κρίσης.** Ο μεγάλος πόλεμος του 1914 στάθηκε η πρώτη εκδήλωση των κολοσσιαίων αντιφάσεων που κλείνει, και των τεράστιων συγκρούσεων που γεννάει η ιμπεριαλιστική ανάπτυξη του καπιταλισμού. Στην διάρκεια αυτού του πολέμου, ο καπιταλισμός σπατάλησε ανεκτίμητες υλικές, ζωικές και πνευματικές δυνάμεις και βγήκε από αυτόν με θανάσιμα τραυματισμένη την οικονομική και πολιτική του ισορροπία. Από τότε το προλεταριάτο άρχισε διαδοχικά να χάνει όλες τις οικονομικές και πολιτικές κατακτήσεις που τις είχε πετύχει στην περίοδο της ανόδου του βιομηχανικού καπιταλισμού. Το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων ξεπέφτει εξακολουθητικά, ενώ ταυτόχρονα εξακολουθητικά αυξάνει ο μόνιμος εφεδρικός στρατός των ανέργων. Η μικροαστική τάξη της πόλης και του χωριού εξαθλιώνεται παράλληλα με το προλεταριάτο και ξεπέφτει στην τάξη του. Αυτό γίνεται από την μία μεριά με την ορμητική συγκέντρωση και την ορθολογιστική οργάνωση (ρασιοναλισμό) και λειτουργία της καπιταλιστικής παραγωγής που εκμηδενίζει την μικρή ατομική ιδιοκτησία ακόμη και σε περιόδους ομαλής οικονομικής εξέλιξης, και από την άλλη μεριά εξαιτίας των πιο συχνών, όλο και πιο βαθιών και όλο και πιο μεγάλων σε έκταση οικονομικών κρίσεων, που κατά μάζες απαλλοτριώνουν τους μικροαστούς και την ατομική τους ιδιοκτησία. Ταυτόχρονα, η αύξηση των φορολογικών επιβαρύνσεων, ιδίως πάνω στην πλατιά αγροτική μάζα, συμπληρώνει το εξοντωτικό έργο του ιδιωτικού κεφαλαίου πάνω στην μικρή ιδιοκτησία. Η μεταπολεμική πορεία του καπιταλισμού αποβαίνει έτσι μία πορεία εξακολουθητικής κατά μάζες εξαθλίωσης του προλεταριάτου και των μεσαίων στρωμάτων.

**6. «Κοινωνία Των Εθνών» και χρεοκοπία του συστήματος των Βερσαλλιών.** Το σύστημα των Βερσαλλιών έγινε για να κατοχυρώσει το καθεστώς των νικητών του μεγάλου ιμπεριαλιστικού πολέμου του 1914. Μα δεν κατόρθωσε να αποκαταστήσει καμία ισορροπία στον καπιταλιστικό κόσμο. Από την πρώτη στιγμή της εφαρμογής του έγινε η πηγή που έθρεφε και προετοίμαζε νέες τεράστιες συγκρούσεις ανάμεσα στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις για μία καινούργια αναδιανομή της παγκόσμιας αγοράς. Πίσω από το απατηλό προπέτασμα της «Κοινωνίας Των Εθνών» ο γαλλικός και ο αγγλικός ιμπεριαλισμός

προσπάθησαν να διατηρήσουν και να επεκτείνουν τις κατακτήσεις τους, επιβάλλοντας την «ένοπλη ειρήνη» στους αντιπάλους τους, δια μέσω νέων κολοσσιαίων πολεμικών εξοπλισμών και πολεμικών συμμαχιών με τις μικρότερες κεφαλαιοκρατικές χώρες. Παράλληλα, οι ηττημένοι του πολέμου, καθώς και όσοι από την κατοπινή εξέλιξη αισθάνθηκαν την ανάγκη για μία νέα μοιρασιά της παγκόσμιας αγοράς, έτειναν στην αποσύνθεση του γαλλοαγγλικού συνασπισμού και της ΚΤΕ που τον καμουφλάριζε. Δεκαοκτώ χρόνια ύστερα από τον τερματισμό της αλησμόνητης τεράστιας ανθρωποσφαγής του 1914 – 18, που την προκάλεσαν τα ασυμφιλίωτα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα των καπιταλιστικών χωρών, ο ίδιος καπιταλιστικός κόσμος βρίσκεται σήμερα και πάλι διαχωρισμένος από πολύ πιο έντονες και πιο βαθιές αντιθέσεις που οδηγούν ξανά σε μία ασύγκριτα πιο φονική, άγρια και καταστρεπτική παγκόσμια σύρραξη.

**7. Η τελευταία οικονομική κρίση.** Ύστερα από την προσωρινή σταθεροποίηση του καπιταλισμού από το 1923 και αργότερα, σταθεροποίηση που στάθηκε δυνατή προπάντων γιατί απέτυχαν οι προλεταριακές ως τότε εξεγέρσεις, ξέσπασε στο 1929 η τελευταία οικονομική κρίση, μέσα στον κύκλο της οποίας αγωνιά ακόμη ο καπιταλιστικός κόσμος. Η κρίση αυτή, μόλο που διατηρεί τον κλασικό της κυκλικό χαρακτήρα, αναπτύσσεται ωστόσο πάνω στην βάση της γενικής μεταπολεμικής κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος και πήρε μία ένταση και μία έκταση πρωτοφανή σε όλη την ιστορία αυτού του συστήματος έως τώρα. Η φάση της οξυτήτας σ' αυτήν την τελευταία κρίση, τελείωσε κοντά στις αρχές του 1933. Από τότε άρχισε μία οδυνηρότερη περίοδος οικονομικής στασιμότητας και κατάθλιψης (depression), που όσο και αν τώρα τελευταία φαίνεται πως έχει αρχίσει να υποχωρεί μπροστά σε σημάδια νέας οικονομικής αναζωογόνησης και ανάρρωσης, δεν παύει ωστόσο να διατηρεί τον άτονο, αντιφατικό και ανισόμερο χαρακτήρα της – κατά χώρες και κατά παραγωγικές σφαίρες. Από την άλλη μεριά, κατάντησε μέσα στον καπιταλισμό χρόνια η προοδευτική αχρήστευση μεγάλου τμήματος παραγωγικών μέσων και εργατικών δυνάμεων και γι' αυτό πρέπει να αποκλείσουμε μία καινούργια περίοδο οικονομικής σταθερότητας τέτοια, που ο διεθνής καπιταλισμός να γνωρίσει μία νέα σταθεροποίηση σαν εκείνη του 1923 – 29. Ο δρόμος για μία νέα άνοδο οικονομική μπορεί να είναι μόνο εκείνος που μας δείχνει σήμερα η οικονομική εξέλιξη του καπιταλισμού, δηλαδή άτονος, αντιφατικός, ανισόμερος από χώρα σε χώρα και από κλάδο σε κλάδο, προετοιμάζοντας το σύντομο μπάσιμο της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας σε έναν καινούργιο τυφώνα οικονομικής κρίσης.

**8. Προς νέα παγκόσμια σύρραξη.** Η οικονομική κρίση όξυνε τις ταξικές και διιμπεριαλιστικές αντιθέσεις στο κατακόρυφο. Σε πολλές χώρες δημιούργησε μία αντικειμενικά, άμεσα επαναστατική κατάσταση και έθεσε ωμά μπροστά στα κόμματα του προλεταριάτου το ζήτημα της επανάστασης ή της νίκης του φασισμού, δηλαδή της πιο συγγής κεφαλαιοκρατικής αντίδρασης. Με τα μέτρα αυτά του τεχνητού διαμελισμού της παγκόσμιας αγοράς, που κατά την διάρκεια της κρίσης, πήρε καθεμία καπιταλιστική χώρα για να προστατεύσει την εθνική της παραγωγή, οι αντιθέσεις οι ιμπεριαλιστικές δυνάμωσαν περισσότερο. Ο πόθος για την μονοπώληση της παγκόσμιας αγοράς έγινε μεγαλύτερος και είναι σήμερα πιεστικότερος κάτω από τις συνθήκες της νέας οικονομικής δραστηριότητας που αρχίζει. Οι παραγωγικές δυνάμεις, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, γίνονται σήμερα ασυμβίβαστες με τα εθνικά όρια που τα έσκαψε ακόμη βαθύτερα ο προστατευτισμός. Από όλες τις διεθνείς διπλωματικές ζυμώσεις του τελευταίου καιρού, και ιδιαίτερα στο φως της ιταλοαβουσισηνιακής σύρραξης, αποδείχεται ότι ο κίνδυνος του νέου ιμπεριαλιστικού πολέμου σε παγκόσμια κλίμακα βγαίνει ολοένα και περισσότερο πέρα από τα πλαίσια μίας γενικής προοπτικής, έχει πλησιάσει πάρα πολύ κοντά μας και γίνεται η πιο ζωντανή και επίκαιρη πραγματικότητα που έχει να αντιμετωπίσει η πολιτική του επαναστατικού προλεταριάτου.

### **ΙΙΙ. Η ΕΣΣΔ. Η ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ ΤΗΣ 2ΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ**

**9. Χρεοκοπία της 2ης Διεθνούς.** Με το ξέσπασμα του μεγάλου ιμπεριαλιστικού πολέμου του 1914 αποκαλύφθηκε ο ομορτοουνισμός της 2ης Διεθνούς, που τον είχε θρέψει η άνθιση του βιομηχανικού καπιταλισμού και η χαραυγή του ιμπεριαλισμού. Από την στιγμή που η 2η Διεθνής πέρασε στην υπηρεσία της κεφαλαιοκρατίας με την σοσιαλπατριωτική της πολιτική, το επαναστατικό προλεταριάτο αισθάνθηκε και διακήρυξε την ανάγκη να ιδρυθεί μία νέα Διεθνής. Μέσα από την προεργασία των διεθνών συνδιασκέψεων του Τσίμερβαλντ και του Κίενταλ και πάνω στο έδαφος της νικηφόρας ρωσικής επανάστασης ιδρύθηκε η 3η Κομμουνιστική Διεθνής.

**10. 3η Διεθνής. Η ηρωική της περίοδος.** Στα πρώτα χρόνια ύστερα από τον πόλεμο, με επικεφαλής την 3η Διεθνή το παγκόσμιο προλεταριάτο έγραψε τις πιο ένδοξες και θαυμάσιες σελίδες της ιστορίας του. Αν η νίκη δεν επισφράγισε τους αγώνες του και σε άλλες χώρες, αυτό δεν οφείλεται στην έλλειψη ευνοϊκών αντικειμενικών συνθηκών, ούτε στην έλλειψη μίας γενικά ορθής στρατηγικής και ταχτικής γραμμής. Οφείλεται στην αδυναμία των Κομμουνιστικών Κομμάτων στο σύνολο τους, να μετασχηματισθούν από κοινοβουλευτικά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα σε επαναστατικά μπολσεβίκικα κόμματα μέσα σε μία περίοδο που δεν ήταν περίοδος

προεργασίας, αλλά απαιτούσε άμεση δράση. Τα γεγονότα στάθηκαν πιο γρήγορα από την προσαρμογή σε αυτά του υποκειμενικού παράγοντα.

**11. Μετά την προλεταριακή ρωσική επανάσταση.** Η απόκρουση και η ήττα των προλεταριακών εξεγέρσεων τα πρώτα χρόνια ύστερα από τον πόλεμο, δημιούργησαν μία ειδική κατάσταση για την Οκτωβριανή Επανάσταση, που αποφασιστικά επέδρασε πάνω στην εξέλιξή της. Απομονώνοντας την μέσα σε ένα ολοένα δυνατότερο καπιταλιστικό περικύκλωμα, αφαίρεσαν κατ' αρχήν τις απαραίτητες οικονομικές και πολιτικές προϋποθέσεις μίας πλήρους σοσιαλιστικής ανοικοδόμησης ξεχωριστά μέσα στην Σοβιετική Ένωση. Ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της βρέθηκε μπροστά σε τεράστιες δυσκολίες, που ανάγκασαν σε αλληπάλληλες υποχωρήσεις το προλεταριάτο και δυνάμωσαν την αντίδραση και ταυτόχρονα την επίδραση από τα ηττημένα καπιταλιστικά στοιχεία.

**12. Σταλινικός κεντρισμός και σοβιετική γραφειοκρατία.** Στον ιδεολογικό τομέα, η αντικειμενική αυτή μεταβολή εκδηλώθηκε με την κεντριστική ιδεολογία της σταλινικής ομάδας, με την εθνικιστική – συντηρητική θεωρία του «σοσιαλισμού σε μία μόνο χώρα». Όσο μεγάλωναν από την μία μεριά οι αδυναμίες του επαναστατικού προλεταριάτου στις καπιταλιστικές χώρες και από την άλλη οι αδυναμίες του στο εσωτερικό της ΕΣΣΔ, τόσο ο σοσιαλιστικός της μετασχηματισμός έφερνε σε ολοένα καινούργιες δυσκολίες, και άλλο τόσο δυνάμωνε η κεντριστική ιδεολογία της σταλινικής ομάδας και κατακτούσε έδαφος τόσο μέσα στο μπολσεβίκικο κόμμα όσο και μέσα σε ολόκληρη την Κομμουνιστική Διεθνή. Κοινωνική βάση του σταλινικού κεντρισμού έγινε το στρώμα της σοβιετικής γραφειοκρατίας, των διοικητικών και τεχνικών κρατικών υπαλλήλων που υπερυψώθηκε ανεξέλεγκτο πάνω από το κόμμα και πάνω από όλα τα όργανα της σοβιετικής δημοκρατίας (Συνδικάτα, Σοβιέτ). Ο σταλινικός κεντρισμός εκφράζει ολοένα περισσότερο τα συμφέροντα, την ψυχολογία και την νοοτροπία αυτού του στρώματος, που αποτελεί μία νέα κάστα, προνομιακή πολιτικά και οικονομικά, στην ΕΣΣΔ. Η κάστα αυτή γίνεται όλο και πιο μεγάλη και πιο αποφασιστική όσο προχωρεί η αντιδραστική εξέλιξη στην παγκόσμια κατάσταση και η απομόνωση της σοσιαλιστικής προσπάθειας στην ΕΣΣΔ.

**13. Προοπτικές της ΕΣΣΔ.** Στις κοινωνικές της βάσεις και στις οικονομικές της τάσεις η ΕΣΣΔ εξακολουθεί να μένει ένα κράτος εργατικό. Ωστόσο, με την παντοδυναμία της γραφειοκρατίας, το πνίξιμο της αριστερής προλεταριακής πτέρυγας και του κόμματος και την απολυταρχική συγκέντρωση της εξουσίας σε μία κορυφή που σήμερα καταντά προσωπική ενός «αλάθητου» αρχηγού, έχει συντελεστεί κιόλας στην ΕΣΣΔ μία θερμιδωριανή μετατόπιση της



εξουσίας στα πιο συντηρητικά στοιχεία της γραφειοκρατίας. Παρότι οι τεχνικές πρόοδοι των παραγωγικών δυνάμεων στην ΕΣΣΔ γίνονται πάνω στην βάση μίας διεύθυνσης σχεδίου της εθνικοποιημένης βιομηχανίας, ωστόσο η θερμιδωριανή αυτή εξέλιξη και ο βοναπαρτίστικος εκφυλισμός της προλεταριακής δικτατορίας αποτελεί μία άμεση απειλή για όλες τις κατακτήσεις της επανάστασης. Η ανεξέλεγκτη τρομοκρατική άσκηση της εξουσίας ενάντια σε κάθε στοιχείο της προλεταριακής πρωτοπορίας απέδειξε με τον πιο έκδηλο τρόπο ότι το παλιό μπολσεβίκικο κόμμα στην ΕΣΣΔ είναι οριστικά πνιγμένο από την γραφειοκρατία και κάθε σκέψη για «μεταρρύθμιση» του ή «αναγέννηση» του κατάντησε σήμερα ουτοπία. Παρά το γεγονός ότι το αριθμητικό και κοινωνικό βάρος του σοβιετικού προλεταριάτου μεγάλωσε, ωστόσο η πολιτική του αδυναμία σήμερα καθορίζεται από την ανομοιογένεια της κοινωνικής του σύνθεσης, την έλλειψη επαναστατικής πείρας στην νέα γενιά, από την αποσύνθεση του κόμματος και, το σπουδαιότερο, από τις αλληπάλληλες διαδοχικές ήττες του παγκόσμιου προλεταριάτου. Κάτω από τις συνθήκες που δημιούργησε η έως τώρα εξέλιξη μέσα στην ΕΣΣΔ και στον καπιταλιστικό κόσμο, είναι φανερό ότι το σταλινικό πολιτικό καθεστώς πηγαίνει προς την αναπόφευκτη κατάρρευση του. Η κατάρρευση αυτή μόνο σε μία περίπτωση μπορεί να μην σημάνει την παλινόρθωση του καπιταλισμού με την ειδεχθέστερη μορφή της φασιστικής αντεπανάστασης. Αν δηλαδή νίκες του παγκόσμιου προλεταριάτου ξαναδώσουν στο σοβιετικό προλεταριάτο την αυτοπεποίθηση στις δυνάμεις του. Η πάλη επομένως για την Νέα Διεθνή και το Νέο Κόμμα πρέπει να διεξαχθεί και μέσα στην ΕΣΣΔ. Η πάλη για την σωτηρία της ΕΣΣΔ σαν κράτους εργατικού συμπίπτει απόλυτα με την πάλη για την 4η Διεθνή και την Παγκόσμια Επανάσταση.

**14. Εκφυλισμός της Κομμουνιστικής Διεθνούς.** Ο μηχανισμός της Κ.Δ. κατακτημένος από την σταλινική γραφειοκρατία έγινε ο μεγαλύτερος οργανωτής ηττών του διεθνούς προλεταριάτου από το 1923 και ύστερα. Η Κ.Δ. από τότε μπήκε σε μία περίοδο προοδευτικής ιδεολογικής και οργανωτικής αποσύνθεσης που επιταχύνθηκε εξαιρετικά, ύστερα από την νίκη του Χίτλερ στην Γερμανία. Η ευαισθησία του κεντρισμού στην επίδραση του επαναστατικού προλεταριάτου έγινε ελάχιστη ύστερα από την αντιδραστική εξέλιξη της κατάστασης στην Ευρώπη, με την νίκη του γερμανικού φασισμού, καθώς και εξαιτίας της παραπάνω εξέλιξης μέσα στην ΕΣΣΔ. Έτσι άνοιξε την περίοδο μίας τεράστιας δεξιάς στροφής που οδηγεί άμεσα και στην τυπική ακόμη διάλυση της Κ.Δ. μέσα σε μία ενιαία οπορτουνιστική Διεθνή μαζί με την 2η, με σκοπό την υπεράσπιση της σοβιετικής γραφειοκρατίας και των συμμάχων της ιμπεριαλιστικών κρατών. Το τελευταίο, 7ο συνέδριο της Κ.Δ. ξεκίνησε από την ολότελα εσφαλμένη αντίληψη ότι ο

«σοσιαλισμός στην ΕΣΣΔ είναι ανέκκλητα εξασφαλισμένος, αρκεί το παγκόσμιο προλεταριάτο να φροντίσει να αφήσουν ήσυχη σε ειρήνη την ΕΣΣΔ». Ανεξάρτητα από τις πολύμορφες εσωτερικές αντιθέσεις του σοβιετικού καθεστώτος και από τον ολοένα και πιο ολέθριο ρόλο της σοβιετικής γραφειοκρατίας – δηλαδή και ανεξάρτητα από δύο παράγοντες που και από μόνοι τους είναι ικανοί να καταστρέψουν όλες τις κατακτήσεις της επανάστασης που δεν είναι καθόλου εξασφαλισμένες – πάντα όμως είναι αναμφίβολο πως η αποσύνθεση του διεθνούς καπιταλισμού, η πρόοδος του φασισμού και ο αυξανόμενος κίνδυνος του πολέμου προοδεύουν πολύ πιο γρήγορα από όσο η σοσιαλιστική ανοικοδόμηση της ΕΣΣΔ που πραγματοποιεί τεχνικές προόδους, αλλά όχι και ανάλογες οικονομικές, δηλαδή ύψωση του γενικού επιπέδου της εργατικής τάξης και των μαζών του πληθυσμού κ.λ.π. Ξεκινώντας από αυτή την τόσο εσφαλμένη αρχή το «7ο συνέδριο της Κ.Δ.» συνόψισε όλη του την πολιτική στην εξασφάλιση της ειρήνης της ΕΣΣΔ για να οικοδομηθεί ο σοσιαλισμός ήσυχα σε μία μόνο χώρα. Από δω πηγάζει η συμμαχία με τους «φίλους της ειρήνης», η αντικατάσταση της πάλης των τάξεων με την συνεργασία των τάξεων, το Λαϊκό Μέτωπο με αστικά ριζοσπαστικά κόμματα, όπως το ριζοσπαστικό κόμμα του γαλλικού χρηματιστικού κεφαλαίου κλπ. Όλα τα μέσα αυτά είναι προφανώς ανίκανα να εξασφαλίσουν την ειρήνη και επομένως η χρεοκοπία της νέας πολιτικής της σταλινικής «Διεθνούς» είναι από τώρα βέβαιη.

**15. Ανάγκη Νέας Επαναστατικής Διεθνούς.** Η διαλεκτική της ιστορίας επιφύλαξε και στην 3η Διεθνή την ίδια τύχη της 2ης. Να ταφεί δηλαδή και αυτή στον σοσιαλπατριωτισμό. Μπροστά στο παγκόσμιο προλεταριάτο μπαίνει έτσι από την ίδια την ιστορία το καθήκον το άμεσο να δημιουργήσει μία Νέα Επαναστατική Διεθνή, την 4η Διεθνή. Όσο είναι σωστό και αναγκαίο, ότι η εξέλιξη του καπιταλισμού θρέφει αδιάκοπα την επαναστατική ενέργεια των μαζών ενάντια στο καθεστώς του, άλλο τόσο είναι σωστό και αναγκαίο ότι η επαναστατική πρωτοπορία, είναι υποχρεωμένη από τα ίδια τα πράγματα να δημιουργήσει, και θα δημιουργήσει, τις νέες επαναστατικές οργανώσεις της. Η δημιουργία της 4ης Διεθνούς είναι κίολας σύνθημα της Κομμουνιστικής Αριστεράς, που βγαλμένη πρώτα - πρώτα μέσα από την πάλη του επαναστατικού μαρξισμού – λενινισμού ενάντια στο σταλινικό κεντρισμό μέσα στο ΚΚΣΕ, απλώθηκε και άρχισε να οργανώνεται από το 1920 σε διεθνή κλίμακα.

**16. Η Κομμουνιστική Αριστερά, πυρήνας της 4ης Διεθνούς.** Οι οργανώσεις και ομάδες της Κομμουνιστικής Αριστεράς που μέσα και έξω από την «Κομμουνιστική Διεθμιστική Λίγκα» αγωνίζονται ύστερα από την γερμανική καταστροφή για την καινούργια συγκέντρωση της παγκόσμιας προλεταριακής

πρωτοπορίας σε μία επαναστατική Διεθνή ενάντια στις δύο χρεοκοπημένες παλιές Διεθνείς, αποτελούν σήμερα τον βασικό ιδεολογικό και οργανωτικό πυρήνα της 4ης Διεθνούς, παγκόσμια και σε κάθε χώρα ξεχωριστά. Αυτές και μόνον συγκεντρώνουν και ενσαρκώνουν την δεκάχρονη πείρα των αγώνων του προλεταριάτου ενάντια στον καπιταλισμό, όσο και ενάντια στον κεντρισμό και την σοσιαλδημοκρατία. Αλλά η Νέα Διεθνής και τα νέα Κόμματα θα είναι πραγματικά το αποκρυστάλλωμα της επαναστατικής δράσης των πλατιών μαζών της εργατικής τάξης. Η επαναστατική κίνηση των μαζών δημιουργεί κιόλας σε εκείνες τις χώρες, που ευνοεί η κατάσταση φυγόκεντρες δυνάμεις από την σοσιαλδημοκρατία και από τον σταλινικό κεντρισμό, δυνάμεις που πλησιάζουν τους πυρήνες της Κομμουνιστικής Αριστεράς. Από την Σοσιαλδημοκρατία γιατί η οικονομική κρίση αφείρεσε και τις περιορισμένες βάσεις πάνω στις οποίες η σοσιαλδημοκρατία είχε γνωρίσει μία νέα προσωρινή σταθεροποίηση, εξαιτίας των δημοκρατικών παραχωρήσεων που ο καπιταλισμός, προσωρινά μετά τον μεταπολεμικό συγκλονισμό του, σταθεροποιημένος, έκανε στις μάζες για να καλμάρει την επαναστατική θύελλα. Από τον σταλινικό κεντρισμό, γιατί ο συντηρητισμός των οπαδών του αρχίζει να σπάει μπροστά στην έκδηλη δεξιά και σοσιαλπατριωτική του στροφή, μπροστά στην σύμμειξη που αποσυνθέτει την παλιά σχετική του ομοιογένεια και του μπάζει νέες ασυμφιλίωτες αντιθέσεις στο εσωτερικό του.

**17. Το άμεσο καθήκον των τεταρτοδιεθνιστών.** Έτσι η νέα επαναστατική κίνηση των μαζών δεν μπορεί παρά να είναι κίνηση γύρω από νέα επαναστατικά κόμματα και μία νέα Επαναστατική Διεθνή. Αλλά ο ρυθμός της καινούργιας πορείας των μαζών δεν μπορεί να είναι μόνο αποτέλεσμα των αντικειμενικών ωθήσεων. Ο υποκειμενικός παράγοντας θα παίξει και εδώ τον αποφασιστικό ρόλο. Στο μέτρο που οι προαναφερόμενες δυνάμεις της Κομμουνιστικής Τεταρτοδιεθνιστικής Αριστεράς θα μπορέσουν διεθνώς και σε κάθε χώρα ξεχωριστά να μεταβληθούν σε πραγματικές επαναστατικές οργανώσεις με ομαλό δημοκρατικό – συγκεντρωτικό καθεστώς, με αδιαλλαξία αρχών απέναντι στα κεντριστικά ρεύματα, με την καθαρή διακήρυξη ότι ο δρόμος προς την δημιουργία των νέων κομμάτων προϋποθέτει την πλέρια οργανωτική και πολιτική ανεξαρτησία των σημερινών τεταρτοδιεθνιστικών πυρήνων σε όλες τις χώρες, δίχως να αποκλείεται η πιο πλατιά ενιαιομετωπική δράση σε άμεσα ζητήματα του εργατικού αγώνα, σε αυτό το μέτρο θα μπορέσουμε να επιταχύνουμε και την οργανωτική συγκέντρωση των μαζών γύρω από την πολιτική μας πλατφόρμα. Σήμερα το άμεσο καθήκον είναι το άνοιγμα μίας πλατιάς συζήτησης πάνω σε όλα τα στρατηγικά και τακτικά προβλήματα της 4ης Διεθνούς, από ένα Διεθνές Δελτίο, στην οποία θα πάρουν μέρος όλες οι οργανώσεις, ομάδες και τάσεις

της Κομμουνιστικής Αριστεράς που τάσσονται υπέρ της Τέταρτης Διεθνούς. Παράλληλο κα-θήκον είναι η ολόπλευρη προπαρασκευή μιας διεθνούς Συνδιάσκεψης από την οποία να προκύψει μία ενιαία οργάνωση βασισμένη στις αρχές του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού.

#### **IV. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

**18. Η οικονομική εξέλιξη έως το 1929.** Ο ελληνικός καπιταλισμός αναπτύχθηκε πολύ καθυστερημένα, σχετικά με τον ευρωπαϊκό καπιταλισμό και μέσα στις συνθήκες του φεουδαρχικού καθεστώτος που κληρονόμησε η χώρα από την επανάσταση του 1821. Ο πρώτος πυρήνας της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας σχηματίστηκε από τους εφοπλιστές και εμπόρους στα νησιά και στα παράλια της χώρας που βρίσκονταν σε ζωηρή επικοινωνία με τις χώρες του νεότερου αστικού δυτικοευρωπαϊκού υλικού και πνευματικού πολιτισμού. Το διεθνικό και ειδικότερα ευρωπαϊκό ιστορικό περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η εθνική ανεξαρτησία της Ελλάδας – περιβάλλον εξελιγμένου βιομηχανικού καπιταλισμού που εφοδίαζε όχι μόνο την Ευρώπη αλλά τον κόσμο όλο με φθηνά βιομηχανικά προϊόντα – και απ’ την άλλη μεριά οι πιο βάρβαρες συνθήκες που άφηνε η μακρόχρονη ανατολική κυριαρχία, η αντίδραση του φεουδαρχισμού, που παρουσιάστηκε σαν πρωταγωνιστής και αυτός της επανάστασης, και εξανάγκασε την νέα ελληνική μπουρζουαζία σε ένα συμβιβασμό αρκετά μακρό και σε μία διανομή της εξουσίας μαζί της, καθώς επίσης και η ολοένα μεγαλύτερη εξάρτηση της Ελλάδας από το ξένο, όχι μόνο παραγωγικό αλλά και, τοκογλυφικό κεφάλαιο (δάνεια) και όλοι οι άλλοι ιστορικοί και γεωγραφικοί όροι (ιδιαίτερη δυσχέρεια στην ανάπτυξη συγκοινωνιών και οδικών δικτύων, λόγω του ορεινού εδάφους) που περιόρισαν την οικονομική δραστηριότητα της νέας ελληνικής μπουρζουαζίας στην σφαίρα του εμποροναυτιλιακού κεφαλαίου είναι οι αιτίες στις οποίες, κυρίως, οφείλεται για αρκετές δεκαετίες ο καθαρά παρασιτικός χαρακτήρας και ο πολύ βραδύς ρυθμός ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού.

**19. Βιομηχανική καπιταλιστική ανάπτυξη.** Την περίοδο της ανάπτυξης του βιομηχανικού καπιταλισμού και της ολόπλευρης επικράτησης των αστικών – καπιταλιστικών σχέσεων σε όλη την χώρα – περίοδο που απαρχές της αξιόλογες είδε η τελευταία ιδίως δεκαετία του 19ου αιώνα – την εγκαινιάζει οριστικά και αποφασιστικά η αστική επανάσταση του 1909. Από τότε, εξαιτίας από την μία μεριά της πολιτικής επικράτησης της μπουρζουαζίας και της αποσύνθεσης των φεουδαρχικών οικονομικών σχέσεων, και από την άλλη εξαιτίας των επιτυχιών των ιμπεριαλιστικών πολέμων (βαλκανικών, παγκοσμίου) που πλάτυναν την εθνική αγορά, η

βιομηχανική καπιταλιστική μεταμόρφωση της χώρας άρχισε να συντελείται με ταχύτητα που επέδρασε σε όλη την κοινωνική και πολιτική συγκρότηση της χώρας. Αλλά η καθαυτό βιομηχανική ανάπτυξη συντελέστηκε κυρίως στα χρόνια που μεσολάβησαν από την μικρασιατική καταστροφή μέχρι το ξέσπασμα της τελευταίας οικονομικής κρίσης του 1929. Σε αυτή την περίοδο η ελληνική κεφαλαιοκρατία, εκμεταλλευόμενη την αθρόα προσφορά σε εξευτελιστική τιμή της εργατικής δύναμης των προσφυγικών μαζών, την αύξηση της καταναλωτικής αγοράς που προήλθε από το πύκνωμα του πληθυσμού και τις συνέπειες της αγροτικής μεταρρύθμισης, σε συνδυασμό με την υποτίμηση του εθνικού νομίσματος, τον εξευτελισμό του πραγματικού ημερομισθίου και τα ευρύτερα προστατευτικά μέτρα του κράτους, τέλος την ευνοϊκή κατάσταση που παρουσίασε η παγκόσμια αγορά απορροφώντας ικανοποιητικά την αγροτική εξαγωγή της χώρας, επεξέτεινε σε πλατύτερα όρια την βιομηχανική δραστηριότητα της.

**20. Κοινωνικές συνέπειες της καπιταλιστικής εξέλιξης στην Ελλάδα.** Ωστόσο, η βιομηχανική αυτή ανάπτυξη της χώρας, συμπίπτοντας με την περίοδο που ο καπιταλισμός γενικά και διεθνικά είχε περάσει στην ιμπεριαλιστική του φάση και στην παρακμή του, δεν κατόρθωσε να πάρει τον χαρακτήρα μίας οργανικής ανάπτυξης, αλλά πέρασε αμέσως κάτω από τους νόμους της ιμπεριαλιστικής εξέλιξης. Οι σημαντικότερες κοινωνικές συνέπειες της τέτοιας εξέλιξης στην Ελλάδα είναι: 1) Η δημιουργία μίας πολυάριθμης και σχετικά συγκεντρωμένης εργατικής τάξης, που η πτώση του ονομαστικού και πραγματικού της ημερομισθίου και η βάρβαρη χειροτέρευση των όρων της εργασίας και της ζωής της, αποτέλεσαν μία από τις ουσιώδεις προϋποθέσεις της βιομηχανικής ανάπτυξης. 2) Η οριστική διάλυση των φεουδαρχικών οικονομικών σχέσεων με την σχεδόν πλήρως αποσύνθεση των φεουδαρχικών μορφών ιδιοκτησίας δια μέσου της αγροτικής μεταρρύθμισης και της λεγόμενης «προσφυγικής αποκατάστασης», και με την ολοκληρωτική επικράτηση της εμπορευματικής παραγωγής στην σφαίρα της ελληνικής αγροτικής οικονομίας. Οι αγροτικές μάζες έτσι πέρασαν πλήρως κάτω από τους νόμους και τις συνέπειες της ιμπεριαλιστικής καπιταλιστικής εξέλιξης.

**21. Σοσιαλρεφορμιστικό Κόμμα και Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδος.** Ο αγώνας του ελληνικού προλεταριάτου συγκεντρώθηκε και άρχισε να συνειδητοποιείται ταξικά πάνω στο έδαφος που δημιούργησε από την μία μεριά η επιταχυνόμενη βιομηχανική καπιταλιστική ανάπτυξη ύστερα από την αστική επανάσταση του 1909, και από την άλλη η πείρα που απέκτησαν οι μάζες κατά την διάρκεια των Βαλκανικών και του Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς επίσης και η γενικότερη επαναστατική ατμόσφαιρα που επικράτησε στην Ευρώπη με την λήξη του

τελευταίου και προπάντων με την νίκη της ρωσικής Οκτωβριανής Επανάστασης. Στα 1918 ιδρύθηκε ταυτόχρονα το Σοσιαλεργατικό Κόμμα και η Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδας. Ωστόσο, η ανομοιογένεια και η έλλειψη επαναστατικής παράδοσης και πείρας στο ελληνικό προλεταριάτο, μέσα σε μία κατάσταση που χαρακτηριζόταν εθνικά και διεθνικά από τις πιο απότομες μεταβολές, εμπόδισαν την ομαλή ανάπτυξη του Σοσιαλεργατικού και αργότερα Κομμουνιστικού Κόμματος, σε ένα πραγματικό κόμμα της επαναστατικής πρωτοπορίας, και αιτιολογούν την κεντρίστικη ομορτοουνιστική του ιδεολογία, ανάμικτη με ροπές τυχοδιωκτικές και αναρχικές, καθώς και τις κοινοβουλευτικές μεθόδους που γενικά χρησιμοποίησε στην οργάνωση και την δράση του μέχρι το 1925. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες το ΚΚΕ οδηγήθηκε στην ουσιαστική του διάλυση κατά την περίοδο της Παγκαλικής Δικτατορίας, παρά την αξιοσημείωτη αντίσταση που πρόβαλε η εργατική μάζα και το πιο συνειδητό τμήμα του τότε ηγετικού του πυρήνα.

**22. Εξέλιξη του συνδικαλιστικού κινήματος.** Στην ίδια περίοδο το συνδικαλιστικό κίνημα, παρά τις σημαντικές επιτυχίες που γνώρισε μέχρι το 1924 κάτω από την οργάνωση και την καθοδήγηση του Σοσιαλεργατικού (Κομμουνιστικού) Κόμματος και των συνδικαλιστικών στελεχών του, σύντομα εκδήλωσε και αυτό όλες τις αποσυνθετικές του αντιθέσεις, πάλι κάτω από την άμεση και έμμεση επίδραση της αποσυνθετικής πορείας και της χρεοκοπίας του κόμματος αυτού. Επειδή το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα αναπτύχθηκε μέσα σε μία περίοδο που παρ' όλη την βιομηχανική πρόοδο, η καπιταλιστική οικονομία δεν έπαυε να βρίσκεται ολοκληρωτικά κάτω από την κυριαρχία των νόμων της ιμπεριαλιστικής εξέλιξης και της καπιταλιστικής παρακμής, δεν μπόρεσε να βρει ούτε τις οικονομικές ούτε τις πολιτικές εκείνες βάσεις πάνω στις οποίες η σοσιαλδημοκρατία στην περίοδο της άνθησης του βιομηχανικού καπιταλισμού και της χαραυγής του ιμπεριαλισμού συγκέντρωσε τις μάζες σε ενιαία και ισχυρά συνδικάτα. Η αστάθεια και η ως τώρα ατροφικότητα του συνδικαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα είναι συνισταμένη του προοδευτικού εκφυλισμού του ΚΚΕ, μοναδικό κόμμα του ελληνικού προλεταριάτου, και ενός βασικού αντικειμενικού συντελεστή: ότι δηλαδή ο ελληνικός καπιταλισμός αναπτυσσόμενος κάτω από τους νόμους της ιμπεριαλιστικής εποχής, ακόρεστος στην δίψα του κέρδους και ολοένα πιο βάρβαρα αντιδραστικός στην πολιτική του απέναντι στο προλεταριάτο, περιόρισε απαρχής το μέτρο των οικονομικών και πολιτικών κατακτήσεων της εργατικής τάξης. Από την άλλη μεριά, η εισροή των προσφυγικών μαζών ύστερα από την μικρασιατική καταστροφή, έριξε απότομα το οικονομικό και πολιτικό επίπεδο που είχε κατακτήσει το ελληνικό προλεταριάτο και παράλληλα δυνάμωσε την εσωτερική του ανομοιογένεια.

### **23. Η κρίση μέσα στο ΚΚΕ (1926 – 1928) «Ενωμένη Αντιπολίτευση του ΚΚΕ».**

Ύστερα από την παγκαλική δικτατορία ανασυστήθηκε το ΚΚΕ εγκαινιάζοντας τη νέα σταδιοδρομία του με το ξέσπασμα μίας βαθιάς εσωτερικής κρίσης, που οδήγησε και σε οργανωτικό σχίσμα, αποκρυσταλλώνοντας έξω απ' αυτό αρχικά την «Αντιπολίτευση (Ενωμένη) του ΚΚΕ». Οι αιτίες που οδήγησαν στην κρίση αυτή είναι κυρίως: 1) Ο αναπόφευκτος ιδεολογικός διαφορισμός που προκάλεσε στα στελέχη και στην μάζα του κόμματος η ως τότε συγκεντρωμένη πείρα, η δοκιμασία προπάντων του Κόμματος στην παγκαλική δικτατορία και η προσπάθεια από το υγιέστερο κομμάτι του Κόμματος να χαραχθεί ένας συνειδητότερος δρόμος στην οργάνωση της λειτουργίας του ΚΚΕ. 2) Η επίδραση της κατάστασης που άρχισε να διαμορφώνεται στην χώρα μετά την κατάλυση της παγκαλικής δικτατορίας, κατάσταση που χαρακτηριζόταν από μία προσωρινή οικονομική και πολιτική σταθεροποίηση του καπιταλισμού. 3) Η διαμόρφωση της διεθνούς κατάστασης και προπάντων της κατάστασης μέσα στην Κομμουνιστική Διεθνή με την πάλη της Αριστερής και Κεντριστικής πτέρυγας. Η πάλη αυτή βρήκε και στο ελληνικό τμήμα της Κ.Δ. τον αντίκτυπό της από την μία μεριά με τις συμπάθειες της πρώτης κομματικής αντιπολιτευτικής ομάδας προς την Ρωσική αριστερά και την κατοπινή ανοικτή της αλληλεγγύη προς αυτή (1927 – 28) και από την άλλη μεριά με την οριστική στα 1927 αποκρυστάλλωση και επικράτηση μέσα στο Κόμμα μίας κεντριστικής γραφειοκρατίας που με μηχανικά μέσα (διαγραφές κ.λ.π) εμπόδισε το Κόμμα όχι μόνο να συζητήσει αλλά ούτε και να γνωρίσει την ουσία της μεγάλης ιδεολογικής σύγκρουσης που γινόταν μέσα στο ρωσικό ΚΚ και σ' όλη την Κ.Δ.

**24. Σπάρτακος.** Στην αρχή η κομματική κρίση, μέσα και έξω από τα οργανωτικά πλαίσια του ΚΚΕ περιορίστηκε γενικά μέσα στα ιδεολογικά πλαίσια του κεντρισμού. Η φράξια που τελικά επικράτησε, συνδέοντας την τύχη της με την τύχη της σταλινικής ομάδας στην Κ.Δ., εκπροσώπησε την συντηρητικότερη κεντρίστικη – οπορτουνιστική ομάδα του ΚΚΕ με όλες τις αναπόφευκτες τυχοδιωκτικές και αναρχικές ροπές που εμφύτευε στη μάζα και στα διανοούμενα μικροαστικά στοιχεία της ομάδας αυτής η κοινωνικο-πολιτική διάρθρωση της χώρας και σε σημαντικό βαθμό η ψυχολογία των νέων ακαταστάλακτων ακόμη μέσα στον παραγωγικό μηχανισμό και δίχως καμία οργανωτική παράδοση προσφυγικών στοιχείων που υπερεξαθλιωμένα και ξεσπιτωμένα από την Μικρασία ρίχτηκαν ομαδικά στις γραμμές του προλεταριάτου. Το μέτωπο της κομματικής αντιπολίτευσης αρχικά και μέχρι το 1929 σχηματίστηκε με ένα μπλόκ από φορείς δεξιών κεντρίστικων αντιλήψεων («Ομάδα Κέντρο») και από την αρχική αντιπολιτευόμενη ομάδα (Αντιπολίτευση Πειραιώς), η οποία ύστερα από μία πάλη με τις διαλυτικές δεξιές τάσεις (θέσεις Σπάρτακου

1929) συγκροτήθηκε τελικά στην «Αριστερή Αντιπολίτευση του ΚΚΕ – Σπάρτακος». Η ομάδα αυτή από εσφαλμένη εκτίμηση των εσωτερικών της δυνατοτήτων διατήρησε και ίσαμε το 1932 μέσα στις γραμμές της τα υπολείμματα από τις παλιές κεντριστικές τάσεις της «Ενωμένης Αντιπολίτευσης του ΚΚΕ» που καιροσκοπικά τάχθηκαν με την πλατφόρμα της διεθνούς κομμουνιστικής Αριστεράς. Έτσι, στάθηκε αναπόφευκτη ως τότε η δόση συγχυσμένων και ομορτοουνιστικών απόψεων μέσα στο σύνολο των ιδεών που υποστήριζε, καθώς και τα υπολείμματα του κομματικού φετιχισμού που καθυστέρησαν ίσαμε τότε το ολοκληρωμένο ξεκαθάρισμα του ιδεολογικού μετώπου, απέναντι στον σταλινικό κεντρισμό. Ωστόσο, ο «Σπάρτακος» στάθηκε η ρωμαλεότερη αντιπολιτευτική τάση που ξέφυγε από το ΚΚΕ εξελισσόμενη διαρκώς αριστερότερα, και από το 1932 ο αριστερός κομμουνιστικός της χαρακτήρας υπερισχύει έκδηλα πάνω στις κεντριστικές τάσεις, Η έλλειψη μίας σοβαρής επαναστατικής πείρας μαζί με τις προαναφερόμενες κεντριστικές επιβιώσεις, η καινούργια άνοδος του κόμματος με την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης ύστερα από το 1929, η κρίση της Διεθνούς Αριστεράς και ειδικότερα η βασικά εσφαλμένη θέση της απέναντι στον Αρχαιομαρξισμό είναι οι βασικές αιτίες που επιβράδυναν την οργανωτική ανάπτυξη του Σπάρτακου και έξω από τα πλαίσια της πολιτικής προπαγάνδας των γενικών ιδεών της Αριστερής Αντιπολίτευσης, περιόρισαν σε πολύ στενά όρια τη συμμετοχή του στην οργάνωση και στην διεύθυνση των καθημερινών αγώνων της εργατικής τάξης.

**25. Αρχαιομαρξισμός.** Αν το ΚΚΕ από την ίδρυση του και αργότερα εκπροσώπησε ιδεολογικά τις τάσεις που ακολούθησαν οι πιο πλατιές επαναστατικές μάζες του ελληνικού προλεταριάτου, από την άλλη μεριά στην κίνηση του αρχαιομαρξισμού που σχηματίστηκε εξ' αρχής έξω από το ΚΚΕ και ενάντια σε αυτό, εκπροσωπήθηκαν οι τάσεις τμημάτων καθυστερημένων απ' την εργατική τάξη και απαθλιωμένων μικροαστών. Γι' αυτό τον λόγο, ενώ στην ιδεολογία του ΚΚΕ επικρατεί απ' αρχής ο κεντριστικός – ομορτοουνιστικός χαρακτήρας, η ιδεολογία του αρχαιομαρξισμού είναι κυρίως μία ιδεολογία μικροαστικο – ριζοσπαστική – ομορτοουνιστική, που αναπόφευκτα εκδηλώνει ροπές αναρχικές, και σεχταριστικές τυχοδιωκτικές ισχυρότερες. Αλλά στο μέτρο που η αντικειμενική κατάσταση έφερε μία κοινωνική και πολιτική ωρίμανση στο προλεταριάτο και μετρίασε τη μικροαστική επίδραση μέσα στις γραμμές του, στο μέτρο που η ίδια η εργατική βάση του Αρχαιομαρξισμού συγκέντρωσε την πείρα του, η αντιδραστική μικροαστικο – ριζοσπαστική ιδεολογία του άρχισε να υποχωρεί μπροστά σε μία ιδεολογία κεντριστική – ομορτοουνιστική.

**26. ΚΟΕ ΛΑΚΚΕ. Συγχώνευση «Σπάρτακου» - ΛΑΚΚΕ. Δημιουργία της ΟΚΔΕ.** Με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης



και την άνοδο του επαναστατικού κινήματος οι κεντρίστικες τάσεις δυνάμωσαν μέσα στον Αρχαιομαρξισμό, ενώ οι συσσωρευμένες αντιθέσεις του προκάλεσαν μία χρόνια εσωτερική κρίση που οδηγεί ακόμη και τώρα στην πλήρεια αποσύνθεση του, σαν ιδιαίτερου «αρχαιομαρξιστικού» ρεύματος. Ο «φραξιονισμός» και η οργάνωση της «Κομμουνιστικής Ενωτικής Ομάδας» στην οποία συγκροτήθηκε το πιο μεγάλο και το πιο σοβαρό μέρος του «φραξιονισμού», στάθηκε η δυνατότερη κεντρίστικη τάση που ξέφυγε απ' τον αρχαιομαρξισμό εξελισσόμενη διαρκώς αριστερότερα, παρά τις αναπόφευκτες αρχαιομαρξιστικές της επιβιώσεις. Από την ΚΕΟ ύστερα αποτελέστηκε ο πυρήνας της «Λενινιστικής Αντιπολίτευσης του ΚΚΕ» (ΛΑΚΚΕ) έξω απ' αυτό. Αν όπως στο «Σπάρτακο» έτσι και στην ΛΑΚΚΕ, που έξω από τα πλαίσια μίας προπαγάνδας των γενικών απόψεων της Κομμουνιστικής Αριστεράς, η συμμετοχή της στην οργάνωση και διεύθυνση των εργατικών αγώνων περιορίστηκε από τους ίδιους εθνικούς και διεθνείς λόγους, σε πολύ στενά όρια, ωστόσο ο αριστερός κομμουνιστικός της χαρακτήρας έκδηλα υπερισχύει πάνω στις κεντρίστικες τάσεις. Η συνάντηση και συγχώνευση των δύο αυτών ομάδων έγινε δυνατή όταν ύστερα απ' όλη την έως τότε εξέλιξη τους και αλληλεπίδραση τους, και προπάντων ύστερα από την κατάσταση που δημιούργησε την γερμανική καταστροφή, τα δύο αυτά ρεύματα με την διαφορετική ιστορική προέλευση υπερνίκησαν όλα τα απομεινάρια των κεντρίστικων τάσεών τους και στην βάση ακόμα και μίας συντροφικής πρακτικής συνεργασίας (1932 - 33), αποκρυστάλλωσαν μία κοινή πολιτική συνείδηση για τα βασικά εθνικά και διεθνικά προβλήματα του κινήματος. Η ενοποίηση τους στην «Οργάνωση των Κομμουνιστών Διεθνιστών της Ελλάδας» το 1933 έσπρωξε ακόμα πιο μπροστά το ιδεολογικό ξεκαθάρισμα της ελληνικής Κομμουνιστικής Αριστεράς και δημιούργησε ένα ομοιογενή πολιτικό πυρήνα στην χώρα.

**27. Ο Μπολσεβίκος και η εξέλιξη του.** Στην ίδια περίοδο, ο Αρχαιομαρξισμός, παρά το οργανωτικό σχίσμα που πραγματοποίησε με την πιο ριζοσπαστική κεντρίστικη τάση του «Φραξιονισμού» και παρά την συντηρητικότητα που του προσέδωσε η τεχνητή του σύνδεση με την ΔΑΑ, εξακολούθησε να αναπτύσσει καινούργιες φυγόκεντρες κεντρίστικες τάσεις. Αυτές τελικά οδήγησαν στο τελευταίο οργανωτικό σχίσμα (1934) με την δημιουργία της ομάδας «Μπολσεβίκος». Στη στιγμή του σχίσματος και οι δύο φράξιες του Αρχαιομαρξισμού που διαχωρίζονταν δεν εκπροσωπούσαν παρά δύο κεντρίστικες οπορτουνιστικές ομάδες με διαφορετική, ωστόσο, τάση και ρυθμό εξέλιξης, που πήγαιναν από την διαφορετική σύνδεση τους με την παλιά αρχαιομαρξιστική παράδοση της ΔΑΑ, σχηματισμένη από τα νέα στοιχεία της αρχαιομαρξιστικής οργάνωσης που συνδέθηκαν μαζί της κάτω από το γόητρο της ΔΑΑ, άρχισε να παίρνει μία εξέλιξη ολοένα αριστερότερα. Στον ίδιο καιρό,

από αντίθετες αιτίες, η παλιά αρχαιομαρξιστική φράξια εξελισσόταν δεξιότερα. Ωστόσο, το βάρος των αρχαιομαρξιστικών επιβιώσεων και του οπορτουνισμού στην ομάδα «Μπολσεβίκος» δεν έπαψε ακόμα να επηρεάζει την πολιτική της, όπως αποδειχνει όλη η πορεία που ακολούθησε ύστερα από το σχίσμα τόσο απέναντι στον αρχαιομαρξισμό όσο και στις εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τα καθήκοντα του εργατικού αγώνα στην χώρα. (Εκτίμηση του «Αρχαιομαρξισμού» σαν «εξτρεμιστικής παρέκκλισης» από τον κομμουνισμό, προσχώρηση στο σταλινικό «Παλλαϊκό Εκλογικό Μέτωπο». Ομοσπονδιακή μηχανιστική αντίληψη για την δημιουργία νέου κομμουνιστικού κόμματος, προσχώρηση στον προδοτικό σταλινικό «Δημοκρατικό Συνασπισμό» και καιροσκοπική του εγκατάλειψη, δίχως δημόσια αυτοκριτική του βασικού αυτού λάθους, εγκατάλειψη της πρακτικής συνεργασίας με την ΟΚΔΕ για τα άμεσα ζητήματα του εργατικού αγώνα με το πρόσχημα της άμεσης συγχώνευσης των δύο οργανώσεων δίχως συζήτηση κ.λ.π.). αποτέλεσμα των επιβιώσεων αυτών είναι και η τελευταία νέα εσωτερική κρίση της ομάδας αυτής.

**28. Γενικές συνέπειες της τελευταίας οικονομικής κρίσης.** Η παγκόσμια οικονομική κρίση, συμπαρασύροντας στη δίνη της και τον ελληνικό καπιταλισμό, έκανε να εκδηλωθούν όλες οι συσσωρευμένες αντιθέσεις της οικονομίας του, επιτάχυνε τον ταξικό διαφορισμό στην χώρα και όξυνε την πάλη των τάξεων. Η οικονομική κρίση έδωσε σε πολλά σημεία μία καινούργια διαμόρφωση στην καπιταλιστική οικονομία της χώρας. Περιορίζοντας την εξαγωγή της κύριας αγροτικής παραγωγής της (καπνός, σταφίδα, λάδι) επέβαλε μία πιο συστηματική και σε μεγαλύτερη έκταση γεωργική καλλιέργεια (στα δημητριακά ιδίως) και συνέδεσε την αγροτική οικονομία ακόμη πιο στενά με το συγκεντρωμένο τραπεζιτικό, εμπορικό και τοκογλυφικό κεφάλαιο. Επιτάχυνε γενικά τη συγκέντρωση του κεφαλαίου και την συγκεντροποίηση της παραγωγής, και ανέβασε το ποσοστό του καθαρά χρηματιστικού κεφαλαίου, που εκπροσωπείται από τις τράπεζες και ειδικότερα από το συγκρότημα της Εθνικής Τράπεζας, στο απόλυτα μεγαλύτερο ποσοστό του ολικού κεφαλαίου στη χώρα. Με την υποτίμηση των ξένων νομισμάτων και συγκεκριμένα της λίρας και του δολαρίου, η κρίση έδιωξε προς την Ελλάδα τα κεφάλαια μεγάλου μέρους από τους Έλληνες του εξωτερικού, έδωσε αφορμή σε μία έντονη προστατευτική πολιτική του κράτους, που σε πολλές σφαίρες έφτασε ως την απαγόρευση των εισαγωγών και έτσι ευνόησε τη συγκέντρωση και παραπέρα ανάπτυξη της βιομηχανίας, που μονοπώλησε σχεδόν την εθνική αγορά.

**29. Ιδιαίτερες συνέπειες της πρόσφατης οικονομικής εξέλιξης.** Ταυτόχρονα όμως η εξέλιξη αυτή οδήγησε στην συστηματοποίηση και στην υπερβολική επέκταση της φορολογικής

επιβάρυνσης πάνω στις εργαζόμενες μάζες, άμεσης και έμμεσης. Τα βάρη γενικά που προέκυψαν από την νέα διαμόρφωση της οικονομίας και ως ένα βαθμό στάθηκαν και αιτία της, έριξαν ακόμη πιο κάτω το βιοτικό επίπεδο των εργατικών και αγροτικών μαζών, των μικροεπαγγελματιών και των δημοσίων υπαλλήλων. Παρά τη βιομηχανική δραστηριότητα που σημειώθηκε ύστερα από τα πρώτα χρόνια της οικονομικής κρίσης (1933), και παρά την ταυτόχρονη αλληλοδιαδοχή καλών αγροτικών εσοδίων, το βιοτικό επίπεδο των εργαζόμενων μαζών ξεπέφτει διαρκώς πιο κάτω, σχετικά με την εξακολουθητική ύψωση του τιμαρίθμου ακρίβειας της ζωής και με το σφίξιμο της φορολογικής μηχανής. Η οικονομική βελτίωση που σημειώθηκε προσωρινή, συμπτωματική και ασταθής, προσεγγίζει το ξέσπασμα μίας καινούργιας οικονομικής κρίσης. Η φορολογική πολιτική του κράτους και το ακριβό κόστος της εθνικής παραγωγής η ανεργία και η άμεση και έμμεση πτώση της αγοραστικής αξίας μισθών και ημερομισθίων, εξαντλούν ολοένα και περισσότερο την καταναλωτική δύναμη των μαζών. Η παρατηρούμενη, από την άλλη μεριά, διεθνής βελτίωση στην οικονομική διακύμανση, υψώνει τις τιμές των γεωργικών προϊόντων, από τα οποία κυρίως εισάγει η χώρα, εξαντλώντας έτσι το κάλυμμα της δραχμής, που μαζί με την τυχοδιωκτική και δίχως προοπτική δημοσιονομική πολιτική των μοναρχικών ιδίως κυβερνήσεων είναι οι αιτίες για ένα επικείμενο νομισματικό πληθωρισμό. Η ίδια όμως αναζωογόνηση στη διεθνή οικονομία υποτιμάει τα βιομηχανικά προϊόντα και πιέζει ολοένα πιο δυνατά τα προστατευτικά τείχη της εθνικής βιομηχανίας που θα γνωρίσει σκληρά χτυπήματα στο συναγωνισμό της με την ξένη, εκτός από τις συνέπειες που θάχει μία τέτοια πορεία για την και τώρα τόσο επισφαλή διατήρηση του καλύμματος της δραχμής. Η συνισταμένη των καινούργιων αυτών οικονομικών όρων είναι μία προσεχής υποτίμηση της δραχμής.

**30. Η πολιτική εξέλιξη ίσαμε το 1933.** Η πολιτική κατάσταση, αν και σε κάθε της αλλαγή δεν πρέπει να αναζητούμε την άμεση και μηχανική της σύνδεση με μία αντίστοιχη οικονομική μεταβολή, επηρεάστηκε ανάλογα από τις διακυμάνσεις που γνώρισε στην εξέλιξη της η οικονομική κρίση. Η εξακολουθητική όξυνση της τελευταίας ως το τέλος του 1932 και σε συνδυασμό με την ευνοϊκή επίδραση από την παγκόσμια κατάσταση, δυνάμωσε τις εσθαστικές αντιθέσεις και αντιδραστικές τάσεις της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας, ενώ παράλληλα ανέπτυξε την επαναστατική διάθεση και δραστηριότητα των προλεταριακών και φτωχών αγροτικών μαζών. Από τις αρχές του 1933 η αντιδραστική εξέλιξη στην διεθνή κατάσταση, ύστερα από την νίκη του γερμανικού φασισμού, και η καινούργια οικονομική δραστηριότητα που παρατηρήθηκε στην χώρα, ενώ δυνάμωσαν τις αντιδραστικές τάσεις της κεφαλαιοκρατίας και έριξαν σε ύφεση το επαναστατικό εργατικό

κίνημα, ευνόησαν αντίθετα τη μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα του προλεταριάτου.

**31. Σύγχρονες ενδοαστικές συγκρούσεις. Παλινόρθωση.** Οι αντιδραστικές τάσεις της κεφαλαιοκρατίας αναπτύσσονται παράλληλα με την όξυνση των αντιθέσεων στο εσωτερικό της. Κάτω από την πίεση της ασταθούς εσωτερικής κατάστασης, παρά την οικονομική βελτίωση και κάτω από την επίδραση της παγκόσμιας κατάστασης που εγκυμονεί ολοένα και πιο άμεσα τον κίνδυνο του νέου ιμπεριαλιστικού πολέμου, και σε συνδυασμό με την ελάχιστη πίεση που εξασκεί πάνω στην κεφαλαιοκρατία σαν τάξη το συνειδητό οργανωμένο επαναστατικό κίνημα, οι εσωαστικές αντιθέσεις οξύνθηκαν φτάνοντας σε μορφές καθαρού εμφυλίου πολέμου. Αν και οι τάσεις του συνόλου της κεφαλαιοκρατίας είναι η πιο αποφασιστική συγκέντρωση της εξουσίας και η αφαίρεση όλων των δημοκρατικών, οικονομικών και πολιτικών κατακτήσεων των μαζών, ωστόσο ο διαχωρισμός της σε κόμματα και η πάλη που διεξάγουν αυτά μεταξύ τους, είναι αποτέλεσμα της ανομοιογένειας της ίδιας της κεφαλαιοκρατίας, της διαφορετικής κοινωνικοπολιτικής παράδοσης που έχει η κάθε μία πολιτική της μερίδα και, τέλος, των διαφορετικών επιδράσεων που κάθε φορά δέχονται οι μερίδες αυτές από το ξένο ιμπεριαλιστικό κεφάλαιο. Τέτοιες και μόνο αιτίες έφεραν σε αντίθεση τη μοναρχική και την «δημοκρατική» παράταξη της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας και όχι αιτίες διαφορετικού κοινωνικού περιεχομένου στη γενική γραμμή που χαράζουν σήμερα. Απ' αυτό βγαίνει και όλη η μεγάλη σχετικότητα της αντίθεσης τους που αφορά όχι το περιεχόμενο, αλλά την μορφή της απολυταρχικής συγκέντρωσης της πολιτικής εξουσίας. Η αντίθεση αυτή φανερώθηκε και τώρα στην πολιτειακή μεταβολή. Στο φως των συμφιλιωτικών κινήσεων που εκδηλώθηκαν ανοικτά αμέσως μετά το μοναρχικό δικτατορικό πραξικόπημα της 10ης Οκτωβρίου, αλλά καθώς αποκαλύφθηκε, είχαν ήδη αρχίσει πολύ πριν απ' αυτό, η σχετικότητα της παραπάνω αντίθεσης λάμπει καθαρά, ακόμη και ανεξάρτητα από την κατάληξη που μπορούν να έχουν οι κινήσεις του συμβιβασμού. Αυτό το γεγονός δίνει πιο σκληρό κτύπημα στη μηχανική και αντιιστορικά απόλυτη αντίθεση της σημερινής αστικής δημοκρατίας και της μοναρχίας που επινόησε το σταλινικό κόμμα για να σκεπάσει θεωρητικά την προδοτική πολιτική του λεγόμενου «Δημοκρατικού Συνασπισμού», πολιτική απάρνησης του ανεξάρτητου ταξικού χαρακτήρα της προλεταριακής πάλης και της πιο επαίσχυντης ταξικής συνεργασίας.

**32. Το ζήτημα του φασισμού στην Ελλάδα.** Τις αντιδραστικές της τάσεις ως τώρα η ελληνική κεφαλαιοκρατία τις έχει εκδηλώσει από τη μία μεριά με την πολιτική των ίδιων των κοινοβουλευτικών της κομμάτων που στάθηκαν τα τελευταία χρόνια οι εισηγητές και

οι εκτελεστές ολοένα και πιο αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων στο συνταγματικό, νομοθετικό, δικαστικό και διοικητικό πεδίο, και από την άλλη μεριά με τη χρησιμοποίηση του μιλιταρισμού κάτω από την μορφή των περιοδικών στρατιωτικών ή στρατιωτικοπολιτικών πραξικοπημάτων και στρατιωτικών δικτατοριών, υποστηριγμένων από τα κόμματα αυτά. Παρόλο που η οικονομική εξαθλίωση των μαζών, η συνεχιζόμενη όξυνση των ενδοαστικών αντιθέσεων και η μικρή δύναμη αντίστασης του προλεταριάτου, τρέφουν και στην Ελλάδα ένα καθαρό φασιστικό κίνημα, τούτο έχει αναπτυχθεί ως τώρα με πολύ συντηρητικό και βραδύ ρυθμό. Οι αιτίες γι' αυτό βρίσκονται στο ότι ο φασισμός αναπτύσσεται κυρίως σαν μία αντίδραση των μικροαστικών, και ως ένα βαθμό των προλεταριακών μαζών, όταν αυτές απογοητεύτηκαν από την χρεοκοπία της αστικής δημοκρατίας και των δημοκρατικών μικροαστικών κομμάτων (μαζί και της Σοσιαλδημοκρατίας) κάτω από τα κτυπήματα της μεταπολεμικής παρακμής και σήψης του ιμπεριαλιστικού καπιταλισμού και την απογοήτευση αυτή εκμεταλλεύονται τα πιο αντιδραστικά όργανα του χρηματιστικού κεφαλαίου, με χυδαία κοινωνική δημαγωγία και αντιπρολεταριακή λύσσα, για να βρουν ένα τελευταίο, πολιτικό διέξοδο της κλονιζόμενης από την κοινωνική αναταραχή καπιταλιστικής κυριαρχίας. Αλλά, παρά την προαναφερόμενη αντιδραστική πορεία και στην Ελλάδα, ο φασισμός δεν βρήκε εδώ, όπως άλλωστε και στις άλλες βαλκανικές χώρες, τις αντίστοιχες συνθήκες. Η συχνή εναλλαγή της κοινοβουλευτικής εξουσίας – που κι αυτή μόλις κατορθώνει να σκεπάζει τη δικτατορική εξουσία της κεφαλαιοκρατίας – με την ανοικτή δικτατορία, δεν άφησε ικανά περιθώρια για να «ωριμάσει» και να «σαπίσει» στην συνείδηση των πλατιών μικροαστικών μαζών η αστική δημοκρατία και τα κοινοβουλευτικά κόμματα που θα εκπροσωπούσαν τις τάσεις της.

**33. Προοπτικές μετά την παλινόρθωση.** Αν και η μοναρχική παλινόρθωση πραγματοποιήθηκε με τους δισταγμούς και ακόμα με την αντίδραση του πιο μεγάλου και πιο συνειδητού μέρους της κεφαλαιοκρατίας, που δυσπιστούσε αν κάτω από την βασιλεία θα πραγματοποιούνταν η σταθερότερη και ταυτόχρονα η πιο ελαστική στις αντιδράσεις των μαζών μορφή συγκέντρωσης της εξουσίας, ωστόσο το τετελεσμένο ιστορικό της γεγονός μαζί με την ολοένα και πιο κρίσιμη, για την κεφαλαιοκρατία σαν τάξη, παγκόσμια και εθνική κατάσταση, επιτρέπει στο βασιλιά να παίζει το ρόλο του συμβόλου της «εθνικής ενότητας». Κάτω από τον θρόνο η κεφαλαιοκρατία, ενώ προσπαθεί να αμβλύνει τις εσωτερικές τις αντιθέσεις, συγκεντρώνεται ταυτόχρονα αντιδραστικότερη και ασπλαχνότερη απέναντι στις εργαζόμενες μάζες. Το βασιλικό καθεστώς τροφοδοτεί ακόμη περισσότερο την ολόπλευρη, οικονομική, πολιτική και πνευματική αντιδραστικότητα της κεφαλαιοκρατίας. Ταυτόχρονα όμως συσσωρεύει καινούργιες

αντιθέσεις, επιτείνει τον ταξικό διαφορισμό της χώρας και αντικειμενικά οξύνει περισσότερο την πάλη των τάξεων.

**34. Εκφυλισμός του ΚΚΕ.** Με όλες τις ιδεολογικές και οργανωτικές αδυναμίες του το Σοσιαλεργατικό Κόμμα και ύστερα Κομμουνιστικό Κόμμα επιτελούσε ένα θετικό έργο ίσαμε τότε που επικράτησε πλέρια η σταλινική ομάδα και συνέδεσε την τύχη του κόμματος αυτού με την τύχη της σταλινικής γραφειοκρατίας στην ΕΣΣΔ. Το ΚΚΕ οργάνωσε μέχρι το 1927 πλατιές εργατικές μάζες, ξύπνησε μέσα τους την ταξική συνείδηση και καθοδήγησε σημαντικούς και αξιομνημόνευτους αγώνες του ελληνικού προλεταριάτου. Αργότερα, ωστόσο, αρχίζει να γίνεται ο πιο μεγάλος οργανωτής ηττών και καλλιεργητής της ιδεολογικής και οργανωτικής αποσύνθεσης του ελληνικού επαναστατικού κινήματος. Με ολοένα και πιο μεγάλη ταχύτητα εκφυλίζεται σε ένα κόμμα μικροαστικό – επαναστατικό. Ο τέτοιος εκφυλισμός βρήκε την πλέρια του ιδεολογική και πολιτική εκδήλωση στη γραμμή που το ΚΚΕ χάραξε στην 6η Ολομέλεια της Κ.Ε. και δώθε, στρατηγική της «Αστικοδημοκρατικής Επανάστασης» και πολιτική του «Δημοκρατικού Συνασπισμού» πιο καθαρή και συγκεκριμένη έκφραση της «Αριστερής και πραγματικής Δημοκρατίας», με την οποία είχε εγκαινιάσει την πρώτη της εμφάνιση η σταλινική ομάδα στο ΚΚΕ το 1926. Το κόμμα αυτό χάνοντας τη βάση του ολοένα και πιο πολύ μέσα στα προλεταριακά στρώματα, άρχισε να εκπροσωπεί τόσο στην ιδεολογία του όσο και στην οργανωτική του σύνθεση τις ριζοσπαστικές τάσεις μικροαστικών στρωμάτων της πόλης και του χωριού, ανάλογα άλλωστε προς την αντίστοιχη στροφή της εκφυλισμένης Κομμουνιστικής Διεθνούς που την επισφράγισε το τελευταίο 7ο Παγκόσμιο της Συνέδριο. Με την πολιτική του το σταλινικό τέως ΚΚΕ εκμηδένισε την αντίσταση του προλεταριάτου στα χτυπήματα της κεφαλαιοκρατίας και έθρεψε τις αντιδραστικές τάσεις στα μικροαστικά στρώματα. Από αρκετό καιρό, και ειδικότερα σήμερα, ο ρόλος του κόμματος αυτού έχει γίνει πιο καταστρεπτικός για την ανάπτυξη του επαναστατικού προλεταριακού κινήματος στην Ελλάδα.

**35. Το νέο επαναστατικό κόμμα στην Ελλάδα.** Η δημιουργία ενός νέου επαναστατικού κόμματος έχει γίνει έτσι και στη χώρα μας άμεσα αναγκαία. Πυρήνας ιδεολογικός και οργανωτικός του νέου κόμματος στην Ελλάδα είναι οι δυνάμεις της Κομμουνιστικής Αριστεράς, που άλλες βγαλμένες από το παλιό ΚΚΕ και άλλες από τον Αρχαιομαρξισμό, συγκεντρώνουν το μίνιμουμ της εθνικής και διεθνούς πείρας που είναι αναγκαία για αυτόν τον σκοπό. Οι δυνάμεις αυτές βρίσκονται σήμερα συγκροτημένες μέσα στην ΟΚΔΕ και την ομάδα «Μπολσεβίκος» στο μέτρο που θα δείξει η συμφωνία τους πάνω σε τούτη την γενική διατύπωση των ιδεών του Νέου Κόμματος. Έξω από τις δύο αυτές οργανώσεις υπάρχει ένα στρώμα

από στοιχεία επηρεασμένα από τις ιδέες της Κομμουνιστικής Αριστεράς που θα μπορούσαμε ίσαμε ένα βαθμό να υπερνικήσουμε τις κεντρίστικες τους αδυναμίες για να περάσουν στις γραμμές του νέου κόμματος. Αλλά και μέσα στο σταλινικό κόμμα και στην Αρχαιομαρξιστική οργάνωση αναπτύσσονται και θα αναπτυχθούν κεντρίστικες αριστερές τάσεις που θα βρουν φυσικό πόλο έλξης τους το Νέο Κόμμα. Ο μικροαστικό - επαναστατικός εκφυλισμός του σταλινικού κόμματος, έχει κλονίσει από την άλλη μεριά το κύρος του μέσα στο πιο ώριμο στρώμα των παλιών επαναστατών εργατών, προπάντων στα προλεταριακά κέντρα της χώρας. Το στρώμα αυτό δεν πιστεύει πια στο σταλινικό κόμμα αλλά το ανέχεται μόνο. Το Νέο Κόμμα πρέπει να υπολογίζει σ' αυτή την μάζα και θα την συμπαρασύρει στην δράση του. Υπάρχει, τέλος, η πλατιά παρθένα μάζα της εργατικής τάξης και φτωχής αγροτιάς, της συμπαγέστερης και παραγωγικά αποφασιστικότερης μάζας του εργαζόμενου πληθυσμού της χώρας, που το σταλινικό κόμμα εκφυλιζόμενο δεν κατόρθωσε ούτε καν να πλησιάσει. Η μάζα αυτή θα αποτελέσει την πιο σημαντική και ανεξάντλητη πηγή των δυνάμεων του Νέου Κόμματος.

## ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

**36. Το βασικό συνδικαλιστικό πρόβλημα σήμερα.** Η βιαιότητα της κεφαλαιοκρατικής επίθεσης, η πολιτική του σταλινισμού και του ρεφορμισμού έχουν σήμερα παραλύσει πλήρως την οργανωμένη αντίσταση του προλεταριάτου. Το συνδικαλιστικό κίνημα των εργατών βρίσκεται σε τέτοια αποσύνθεση που με μια ορισμένη έννοια μπαίνουν σήμερα μπροστά στην επαναστατική πρωτοπορία καθήκοντα παρόμοια με μια απαρχής οργάνωση της εργατικής τάξης, όπως έμπαινε στα 1918-20 μπροστά στο Σοσιαλεργατικό Κόμμα. Ο ελληνικός ρεφορμισμός δεν κατόρθωσε ποτέ να αποκτήσει ισχυρές κοινωνικές βάσεις, επειδή η ανάπτυξη του καπιταλισμού στην Ελλάδα δεν επέτρεψε τη διάθεση ενός τέτοιου ποσοστού από την υπεραξία του, που να δημιουργήσει ένα ισχυρό και με παραδόσεις αριστοκρατικό στρώμα της εργατικής τάξης, σαν εκείνο των μεγάλων καπιταλιστικών χωρών της Ευρώπης και της Αμερικής. Ο ρεφορμισμός στην Ελλάδα κατόρθωσε να παίξει το ρόλο του, προπάντων εξαιτίας της νεαρότητας και της ανομοιογένειας του ελληνικού προλεταριάτου και της πολιτικής που κράτησε απέναντί του ο σταλινικός κεντρισμός. Ο ξετσιπωτός τυχοδιωκτισμός της κλίκας των εργατοκαπήλων που εκπροσωπεί ακόμη τον ελληνικό ρεφορμισμό στο αποφασιστικότερο του τμήμα (Καλομοίρης, Ευαγγέλου, Καλύβας και Σία), η ανοιχτή και ολοκληρωτική εξάρτησή της κάθε φορά από τις κεφαλαιοκρατικές κοινοβουλευτικές ή δικτατορικές κυβερνήσεις, είναι αποτέλεσμα από τη μια μεριά της περιορισμένης κοινωνικής βάσης του ρεφορμισμού και από την άλλη οφείλεται στην οργανωτική

απονέκρωση των συνδικάτων, τα οποία κατευθύνει εξουδετερώνοντας έτσι κάθε δυνατότητα αντίστασης από τις μάζες. Η πολιτική ύστερα της λεγόμενης «Τρίτης Περιόδου» του σταλινισμού, η πολιτική του «ενιαίου μετώπου μόνο από τα κάτω», του «σοσιαλφασισμού» κλπ., έριξαν στον απόλυτο αιρετισμό τις δυνάμεις της επαναστατικής αντιπολίτευσης και εκμηδένισαν κάθε δυνατότητα επίδρασής της στη βάση των ρεφορμιστικών συνδικάτων. Η σημερινή πολιτική του σταλινισμού, που προσπαθεί να εφαρμόσει την τακτική του ενιαίου μετώπου στις θελήσεις της ρεφορμιστικής γραφειοκρατίας, αντί να την αποκαλύπτει ανοιχτά μπροστά στις μάζες, οδηγεί στην οργανωτική διάλυση και στο αποτελείωμα της ιδεολογικής αποσύνθεσης της επαναστατικής συνδικαλιστικής αντιπολίτευσης με την αυτοεξαφάνισή της μέσα στους κόλπους του ρεφορμισμού. Η ανασύνταξη των διασκορπισμένων δυνάμεων του συνδικαλιστικού κινήματος, η αναδιοργάνωσή τους, η επέκταση της συνδικαλιστικής οργάνωσης στα πιο πλατιά ανοργάνωτα στρώματα του προλεταριάτου μπαίνει σαν άμεσο και βασικό καθήκον του Νέου Κόμματος.

**37. Γενικές προϋποθέσεις της συνδικαλιστικής αυτοοργάνωσης.** Το πρακτικό πρόγραμμα δράσης, στη σφαίρα αυτή της συνδικαλιστικής αναδιοργάνωσης, πρέπει να ξεκινάει από τις ακόλουθες βασικές εκτιμήσεις: 1) Η αναγκαία οργανωτική ενοποίηση του διασπασμένου συνδικαλιστικού κινήματος σε μία Ενιαία Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδας, κάτω από τις σημερινές συνθήκες, δεν μπορεί να είναι το αποτέλεσμα μίας διαπραγματεύσεως και συνεννόησης των γραφειοκρατικών κορυφών του ρεφορμισμού και του σταλινισμού. Θα είναι έργο που θα πραγματοποιήσει η ίδια η δράση των μαζών της εργατικής τάξης. Δηλαδή μόνο πάνω στη βάση μίας ενιαιομετωπικής δράσης των διασκορπισμένων δυνάμεων του συνδικαλιστικού κινήματος μπορεί να επιτύχουμε τη συγκέντρωσή τους και την οργανωτική τους ενοποίηση. 2) Κατά το μέτρο που η οικονομική εξέλιξη στη χώρα έχει αναπτύξει τη μεγάλη επιχείρηση και τη μεγάλη εργοστασιακή παραγωγή, πρέπει μέσα σ' αυτές τις επιχειρήσεις να επιδιώξουμε να μεταφέρουμε μεθοδικά και συστηματικά τη βάση των αντίστοιχων συνδικαλιστικών οργανώσεων και ταυτόχρονα να συνενώσουμε τα κλαδικά σωματεία της ίδιας παραγωγής σε ένα συνδικάτο. 3) Πρέπει να μελετηθούν συγκεκριμένα όλες οι μεταβολές που έχει φέρει και θα φέρει η οικονομική εξέλιξη στη διάθρωση και σύνθεση της εργατικής τάξης που θα μας επιτρέψουν να εκτιμήσουμε τη σημερινή δυναμικότητα των διαφόρων τμημάτων της και το σκοπιμότερο τρόπο της οργάνωσής τους. Είναι λ.χ. αναμφισβήτητο ότι η οικονομική εξέλιξη περιόρισε τη σημασία εργατικών κλάδων που έπαιξαν άλλοτε αποφασιστικό ρόλο, όπως οι καπνεργάτες, ενώ δημιούργησε νέα μαζικά και συγκεντρωμένα τμήματα, όπως οι υφαντουργοί.



**38. Για μία υγιή συνδικαλιστική εργασία.** Πρωταρχικό μέσο για κάθε ορθή, συστηματική συνδικαλιστική δράση, είναι η οργάνωση της επαναστατικής συνδικαλιστικής αντιπολίτευσης και η συνεργασία με όλα τα τίμια στοιχεία του συνδικαλιστικού κινήματος για κοινούς σκοπούς πάνω στις βάσεις μίας υγιούς συνδικαλιστικής εργασίας, δηλαδή ανεπιφύλακτη καταδίκη της πολιτικής της συνεργασίας των τάξεων και των υπουργικών προθαλάμων, της πολιτικής των διαγραφών για αντίθετες γνώμες, του διορισμού και της καθάρσεως από τα πάνω των διοικητικών ή απεργιακών οργάνων, της αιρετικοποίησης του συνδικάτου με την μέθοδο της «προσχώρησης» του σε εκλογικούς σχηματισμούς του σταλινικού κόμματος. Καθορισμός κάθε φορά από τα υπεύθυνα όργανα μίας μελετημένης απεργιακής στρατηγικής και απεργιακής τακτικής και όχι διακωμώδηση του ιερού όπλου της απεργίας με τελεσιγραφικές διαταγές για απεργίες ασύνδετες ολότελα με την κατάσταση την αντικειμενική και την κατάσταση του πνεύματος των εργατών. Επεξεργασία κάθε φορά με βάση τους συγκεκριμένους όρους, ενός σχεδίου για την επέκταση και ενοποίηση των μερικότερων απεργιακών αγώνων, ώστε να μην οδηγούνται σε αποτυχία από απομόνωση και ασυνδεσία. Κανονική εκλογή, λογοδοσία και έλεγχος των διοικήσεων από την βάση. Τυπική αυτονομία του συνδικάτου από το πολιτικό κόμμα. Ξεκαθάρισμά του από τα αποδεδειγμένα όργανα των εργοδοτών.

**39. Η πολιτική μας απέναντι στους χωρικούς και τους μικροαστούς της πόλης.** Το νέο κόμμα πρέπει να χαράξει μία συγκεκριμένη αγροτική πολιτική, για να πετύχει από την μία μεριά την οργάνωση και στενή πολιτική σύνδεση των προλεταρίων και φτωχών αγροτών με το προλεταριάτο της πόλης και από την άλλη μεριά την εξουδετέρωση της αντίδρασης των μεσαίων χωρικών. Η πολιτική αυτή πρέπει να περιλάβει 1) Συγκεκριμένες επιδιώξεις και καθαρά συνθήματα ενάντια στην εκμετάλλευση των αγροτικών μαζών από το τοκογλυφικό κεφάλαιο, από το χρηματιστικό της Αγροτικής Τράπεζας, από το αστικό κράτος και τους φόρους του, επιτάξεις κ.λ.π. 2) Συνθήματα για την απελευθέρωση της μικρής ιδιοκτησίας από όλα τα βάρη των χρεών και των υποθηκών της, και για το πλάτεμά της όπου υπάρχει, ακόμη αναπαλλοτρίωτη φεουδαρχική ή κρατική, ιδιωτική ή εκκλησιαστική μεγάλη γαιοκτησία κάθε μορφής. 3) Συνθήματα για την παροχή κρατικής, δημοτικής και κοινοτικής ενίσχυσης τόσο υλικής όσο και επιστημονικής και ασφαλιστικής. 4) Συνθήματα πάλης ενάντια στις συνέπειες του κρατικοκαπιταλιστικού παρεμβατισμού που μεγαλώνει και συστηματοποιεί την εκμετάλλευση πάνω στους εργαζόμενους χωρικούς και καταναλωτές με την δημιουργία διαφόρων «αυτόνομων» κρατικοκαπιταλιστικών μικτών και μισοκρατικών μονοπωλιακών οργανισμών σαν τον ΑΣΟ, Οργανισμό Καπνού, Συγκέντρωσης Σίτου κ.λ.π. Κυριότερα όμως ενδιαφέρει το

νέο κόμμα να αποκτήσει μία συγκεκριμένη επιστημονική αντίληψη για την διαστρωματική διάρθρωση της αγροτιάς, καθορίζοντας τη σχετική αναλογία ανάμεσα στους προλετάριους αγρότες, στους φτωχούς χωρικούς και μεσαίους. Το νέο κόμμα πρέπει να είναι σε θέση να θέτει κάθε μορφή δράσης και κάθε καμπάνια του πάνω στη βάση μίας κοινής πολιτικής και οργανωτικής πάλης του βιομηχανικού και γενικά του προλεταριάτου των πόλεων με τους προλετάριους της υπαίθρου και τους φτωχούς αγρότες (Εργατοαγροτική Συμμαχία, Εργατοαγροτικά κοινά συνέδρια σε επαρχιακή, περιφερειακή και εθνική κλίμακα όσο το δυνατόν συχνότερα, κ.λ.π). Με ανάλογο πνεύμα πρέπει κάθε φορά να καθορίζεται η πολιτική των κομμουνιστών απέναντι στα εργαζόμενα μεσαία στρώματα της πόλης (μικροβιοτέχνες κ.λ.π) με συνθήματα της γενικής πολιτικής και με τις κοινές ειδικότερες διεκδικήσεις (φορολογική ελάφρυνση, πρόβλημα κατοικίας, ακρίβειας της ζωής, δασμολογική πολιτική ενάντια στα τραστ (συγκεκριμένα στρέφεται ενάντια στο ξένο χρηματιστικό κεφάλαιο), δημοτική πολιτική για τα φτωχά στρώματα κ.λ.π) που θα είναι ικανές να αποκαταστήσουν ένα ολοένα και πιο φαρδύτερο πεδίο επαφής ανάμεσα στο ταξικό εργατικό κίνημα και τα στρώματα αυτά. Ιδιαίτερη σοβαρότητα έχει σε αυτή την σφαίρα της δράσης μας η πολύπλευρη αποκάλυψη του απατηλού και ολέθριου αντιλαϊκού χαρακτήρα της φασιστικής κοινωνικής δημαγωγίας και της σοβινιστικής προπαγάνδας.

**40. Εθνικό κίνημα.** Το νέο κόμμα διεξάγει συγκεκριμένη καθημερινή πάλη για την υπεράσπιση των εθνικών μειονοτήτων (Εβραίων, Τούρκων, Αλβανών) από κάθε πολιτική, οικονομική και πνευματική καταπίεση και εκμετάλλευση της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας. Διακηρύσσει σ' αυτές ότι μόνο μέσα σε μία Σοσιαλιστική Σοβιετική Βαλκανική Ομοσπονδία θα βρουν την πλέρια κοινωνική και εθνική μαζί απελευθέρωση τους. Οργανώνει τις αγροτικές και εργατικές μάζες των καταπιεζόμενων εθνικών μειονοτήτων σε κοινές πολιτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις με το ελληνικό προλεταριάτο και τους φτωχούς αγρότες ενάντια στον κοινό ζυγό του ελληνικού και ξένου καπιταλισμού. Στη Σλαυομακεδονική εθνότητα που συγκεντρώνεται σήμερα στη κοινή συνοριακή περιοχή Ελλάδας, Βουλγαρίας, Σερβίας, εκτός από την παραπάνω υπεράσπιση της, το νέο κόμμα αναγνωρίζει το δικαίωμα της πλήρους αυτοδιάθεσής της μέχρι και του κρατικού της αποχωρισμού, διακηρύσσοντας ταυτόχρονα ότι μόνο η νίκη της προλεταριακής επανάστασης στα Βαλκάνια και η εγκαθίδρυση της Βαλκανικής Σοσιαλιστικής Ομοσπονδίας εγγυάται για την πρακτική άσκηση ενός τέτοιου δικαιώματος. Το νέο κόμμα απορρίπτει το σύνθημα «Ανεξάρτητη Μακεδονία και Θράκη» σαν ολότελα ανεδαφικό μέσα στις καινούργιες συνθήκες που δημιουργήσε η ανταλλαγή των πληθυσμών, και σαν σύνθημα που η διατήρησή του, αντί να ενώνει αντιθέτει τη σλαυομακεδονική εθνότητα με τις

ελληνικές, βουλγαρικές και σερβικές καταπιεζόμενες μάζες που κατά πλειοψηφία σήμερα κατοικούν στα αντίστοιχα τμήματα της γεωγραφικά καθορισμένης περιοχής Μακεδονίας και Θράκης. Το νέο κόμμα βλέπει την άμεση οργανική ολοκλήρωση της προλεταριακής επανάστασης για την Ελλάδα στη βαλκανική προλεταριακή επανάσταση και στην εγκαθίδρυση της Βαλκανικής Σοσιαλιστικής Ομοσπονδίας. Διαποτίζει μ' αυτή την επιδίωξη συγκεκριμένα κάθε φορά όλη την πολιτική ζύμωση και προπαγάνδα του μέσα στις εργαζόμενες μάζες, συνεργάζεται στενά με όλες τις αδερφές τεταρτοδιεθνιστικές οργανώσεις στα Βαλκάνια και αποβλέπει στον άμεσα οργανικό σύνδεσμο τους με την επανασύσταση της Βαλκανικής Κομμουνιστικής Ομοσπονδίας που την παρέλυσε από τα πρώτα της ακόμα χρόνια ο οπορτουνισμός της διοικητικής ομάδας του Βουλγάρικου Κ.Κ. και την διέλυσε οριστικά ύστερα ο σοσιαλπατριωτικός εκφυλισμός της Κ.Δ.

**41. Ανέναντι στο νέο ιμπεριαλιστικό πόλεμο.** Το νέο κόμμα θεωρεί την πάλη του ενάντια στον πόλεμο συνυφασμένη αδιάσπαστα και ταυτόσημη με την πάλη του για την ανατροπή της καπιταλιστικής κυριαρχίας στην Ελλάδα. Αποκλείοντας οποιαδήποτε ανοικτή ή σκεπασμένη, άμεση ή έμμεση, μορφή συνεργασίας των τάξεων για τη συγκρότηση ενός δήθεν «αντιιμπεριαλιστικού κοινού μετώπου» μαζί με αστικά και μικροαστικά κόμματα πάνω στη βάση της «άμυνας» και της «ακεραιότητας» της χώρας, μένει απαρέγκλιτα πιστό στις αρχές του επαναστατικού ντεφετισμού και υπερασπίζει κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες το λενινιστικό σύνθημα της «μετατροπής του ιμπεριαλιστικού πολέμου σε κοινωνικό πόλεμο για την ανατροπή της εξουσίας των καπιταλιστών». Το νέο κόμμα μπάζει την αντιπολεμική πάλη του συγκεκριμένα μέσα σε όλες τις πλευρές της καθημερινής του δράσης, ξεσκεπάζει στο φως όλων των γεγονότων τις ιμπεριαλιστικές ροπές της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας και κάθε συγκεκριμένη της ενέργεια που προετοιμάζει υλικά, ιδεολογικά και πολιτικά τον καινούργιο πόλεμο. Προσπαθεί με την καθημερινή του επαναστατική εργασία στις ομαδικές συγκεντρώσεις και στις μάζες των καταπιεζόμενων της χώρας να εκμηδενίσει τους φορείς και τους βοηθούς της ιμπεριαλιστικής πολιτικής της ελληνικής κεφαλαιοκρατίας, ρεφορμιστές και σταλινικούς. Το νέο κόμμα οργανώνει συστηματικά με το πνεύμα αυτό την αντιιμπεριαλιστική του πολιτική εργασία μέσα στους στρατιωτικούς σχηματισμούς και δραστήρια συμμετέχει και διευθύνει τους αγώνες για την άμεση βελτίωση των όρων ζωής στους στρατιώτες και για τα πολιτικά τους δικαιώματα. Γενικά το νέο κόμμα πραγματοποιεί την αντιπολεμική του πάλη όχι απλά και μόνο στο πεδίο της πολύμορφης προπαγάνδας της, αλλά κυρίως στο μέτρο που πρακτικά οργανώνει τους αγώνες των μαζών ενάντια στην ελληνική κεφαλαιοκρατία και για την ανατροπή της.

**42. Για το οργανωτικό ζήτημα.** Το νέο κόμμα εκτιμάει σωστά τον οργανικό σύνδεσμο που υπάρχει ανάμεσα στο πρόγραμμα και την τακτική του από τη μία μεριά και στο οργανωτικό του καθεστώς και από την άλλη θεωρεί το οργανωτικό του καθεστώς σαν αναγκαία ολοκλήρωση όλων των πολιτικών του επαναστατικών καθηκόντων, ολοκλήρωση που για σκοπό της έχει να συγκεντρώνει, να διαπαιδαγωγεί και να προσαρμόζει με το νέο καταλληλότερο κάθε φορά τρόπο τις δυνάμεις του κόμματος για την διεξαγωγή της πολιτικής του εργασίας με τον ανώτερο βαθμό αποδοτικότητας. Γι' αυτό τον λόγο, το νέο κόμμα στηρίζεται απόλυτα και παραδέχεται σαν γενικές του αρχές τις αποφάσεις του 3ου Παγκόσμιου Συνεδρίου της Κ.Δ. για την σύνθεση και την οργάνωση των κομμουνιστικών κομμάτων.

25 Νοεμβρίου 1935

Η Κ.Ε.